

STRATEGIJA RAZVOJA OBČINE ŠMARJE PRI JELŠAH

Zakladnica doživetij med zelenimi griči

PREDLOG

Maj 2017

Naročnik:

Občina Šmarje pri Jelšah
Aškerčev trg 12, 3240 Šmarje pri Jelšah

Izdelovalec:

Envirodual, trajnostno okoljsko in energetska upravljanje, raziskave in
izobraževanje, d.o.o.
Spodnje Blato 27, 1290 Grosuplje

Maj 2017

KAZALO

Nagovor župana	4
1 Pristop k strategiji	5
2 Občina Šmarje pri Jelšah danes	6
3 Analiza prednosti, slabosti, priložnosti, nevarnosti/tveganja	18
4 Vizija	20
5 Strategija	22
6 Strateški projekti	28
7 Sprejem, izvajanje, spremljanje in dopolnjevanje strategije	41
8 Viri in literatura	42

Kazalo kart

<i>Karta 1: Lega občine v Sloveniji</i>	6
<i>Karta 2: Vpetost v regionalni in nacionalni okvir</i>	6
<i>Karta 3: Prostorska razporeditev prebivalcev v naseljih</i>	7
<i>Karta 4: Dejanska raba tal v občini</i>	11
<i>Karta 5: Kulturna dediščina v občini</i>	12
<i>Karta 6: Naravna dediščina v občini</i>	13
<i>Karta 7: Glavne prometnice v občini</i>	14

Kazalo tabel

<i>Tabela 1: Število otrok v vrtcih v občini</i>	8
<i>Tabela 2: Značilnosti podjetij v občini</i>	10
<i>Tabela 3: Povprečne mesečne plače v občini</i>	10
<i>Tabela 4: Kmetijska gospodarstva v občini</i>	11
<i>Tabela 5: Prenositvene zmogljivosti v občini</i>	12
<i>Tabela 6: Delež priključenosti po aglomeracijah v letu 2015</i>	15
<i>Tabela 7: Odpadki v občini</i>	16

Kazalo grafikonov

<i>Grafikon 1: Gibanje števila prebivalcev v občini Šmarje pri Jelšah</i>	7
<i>Grafikon 2: Starostna piramida za občino Šmarje pri Jelšah – 2016</i>	7
<i>Grafikon 3: Starostna piramida za občino Šmarje pri Jelšah – 1999</i>	8
<i>Grafikon 4: Izobrazbena struktura v občini Šmarje pri Jelšah</i>	8
<i>Grafikon 5: Prebivalstvo, staro 15 ali več let, po statusu aktivnosti</i>	9
<i>Grafikon 6: Indeks delovne migracije v občini</i>	10
<i>Grafikon 7: Prodana voda (m³) v občini v obdobju 2004 – 2015</i>	15

Kazalo slik

<i>Slika 1: Poslovno - obrtna cona v Mestinju</i>	11
<i>Slika 2: Kulturni dom Šmarje pri Jelšah</i>	13

NAGOVOR ŽUPANA

Sprejeli smo izziv in se smelo zazrli v prihodnost razvoja občine Šmarje pri Jelšah do leta 2027. Želimo postati prepoznavna občina z visoko kulturo bivanja občanov, ki ohranja bogato kulturno-zgodovinsko dediščino, a je obenem spodbudno okolje za razvoj turizma in podjetništva, kjer bodo mladi prepoznali svoje priložnosti. Razvojne priložnosti se ponujajo tudi skozi ohranjanje neokrnjenega naravnega okolja, ki dela šmarsko pokrajino, prepoznavno po čudovitih zelenih gričih, še bolj rajsko.

Pri oblikovanju strateškega razvojnega dokumenta smo upoštevali mnenja občanov, gospodarstva, strokovne dejavnosti o tem, v kakšni občini živijo danes oziroma v kakšni občini bi želeli živeti v prihodnje. Občani in ostala zainteresirana javnost je imela možnost sooblikovanja smernic razvoja preko anket, delovne skupine, na delavnicah, v pogovorih z zaposlenimi v občinski upravi in preko številnih drugih aktivnosti.

Zastavili smo cilje v dobro vseh občanov, v prihodnje želimo doseči in preseči zastavljeno. Morda se bo komu zdelo, da bi lahko na katerem področju cilje zastavili bolj drzno, smelo. Strategija razvoja občine Šmarje pri Jelšah 2017–2027 ni dokument ali recept, ki bi odgovoril na vsa vprašanja in ponudil vse možne rešitve. Je dobra osnova, predvsem pa pomembna oblika spodbujanja za nadaljnje pogovore, nova vprašanja, ideje, poglede in rešitve.

Vsem, ki ste v zadnjem letu aktivno sodelovali v odločevalski skupini, sodelovali na delavnicah, odgovorili na anketne vprašalnike ali kako drugače sodelovali pri oblikovanju Strategije razvoja občine Šmarje pri Jelšah 2017–2027, se iskreno zahvaljujem in vas vabim, da tudi pri uresničevanju smernic v prihodnjih letih aktivno sodelujete. Strategija je namreč živ dokument, ki ga bomo sproti dopolnjevali, spreminjali.

Uresničitev vizije ne bo odvisna le od župana in zaposlenih v občinski upravi. Ključnega pomena bo konstruktivno sodelovanje vseh v občini Šmarje pri Jelšah, precej bo odvisno tudi od finančnih zmožnosti proračuna občine in možnosti pridobivanja denarja iz državnih in evropskih virov. Neodvisno od denarja pa je za višjo kakovost bivanja v občini pomembno, da zgrabimo vse priložnosti, ki se nam ponujajo in smo jih zapisali v dokument, da skupaj ob čim širšem konsenzu in močni želji sprejmemo izziv. Naše skupno delo ni končano s potrditvijo razvojne strategije, ampak se nadaljuje. Verjamem, da se bomo vsako leto upravičeno ponosno ozrli na opravljeno delo in se bomo skupaj veselili doseženih rezultatov. Vsak nov uspeh bo za nas nov izziv za naprej.

Občina Šmarje pri Jelšah, zakladnica doživetij med zelenimi griči, nam vsak dan ponuja nove priložnosti in možnosti. Prepoznati jih in udejanjiti za dobrobit vseh je naša skupna zaveza.

Stanislav Šket, župan

1 PRISTOP K STRATEGIJI

Zakaj strategija razvoja občine

Ena temeljnih nalog lokalne samouprave je skrb za lokalni razvoj. Občina Šmarje pri Jelšah doslej svojega razvoja ni načrtovala s celostnim razvojnim dokumentom, temveč se je ravnala predvsem po razvojnih programih savinjske in obsoteljske regije, svojih prostorskih dokumentih in sektorskih programih.

Strategija razvoja občine je razvojni dokument, ki predstavlja osnovo za trajnostni razvoj občine na vseh področjih – gospodarskem, družbenem, prostorskem in okoljskem. S strategijo se odgovori na vprašanja, kakšno občino si želimo oziroma v kakšni občini želimo živeti, kakšne so naše prednosti, lokalne danosti, razvojni potenciali in kako jih kar najbolje izkoristiti.

Vizija razvoja občine mora biti oblikovana kar najbolj po meri občanov. Obenem pa morajo biti cilji in projekti usklajeni z aktualnimi evropskimi razvojnimi smernicami, saj bo le uspešno črpanje evropskih sredstev omogočilo uspešno izvajanje strategije in s tem nadaljnji razvoj občine.

Obdobje veljavnosti

Strategija razvoja občine Šmarje pri Jelšah velja za obdobje desetih let, od leta 2017 do leta 2027.

Metodologija

Priprava strategije razvoja občine v Sloveniji ni zakonsko opredeljena, občine se za izdelavo odločajo na podlagi svojih potreb in prepoznanega doprinosa izdelanega strateškega dokumenta za usmerjanje razvoja občine. Pri izdelavi strategije so se uporabile metode, ki se uporabljajo pri strateškem in regionalnem razvojnem načrtovanju.

Postopek načrtovanja je obsegal tri korake: seznanjanje z obstoječim stanjem v občini Šmarje pri Jelšah, zasnovu ciljnega stanja - razvojne vizije ter opredelitev strategije s prednostnimi usmeritvami in strateškimi projekti.

Celoten proces je vsebinsko usmerjala odločevalska skupina, sestavljena iz vodij oddelkov občinske uprave, predstavnikov gospodarstva, kmetijstva, regionalnega razvoja, socialne varnosti in mladih. Naloge odločevalske skupine so bile predvsem usklajevanje različnih mnenj interesnih skupin, sprejetje konsenza pri pripravi strategije, potrjevanje razvojnih ciljev, usmeritev in vizije občine.

V procesu priprave razvojnega dokumenta je ključnega pomena sodelovanje lokalne javnosti. Občani so se v postopek lahko vključili preko spletnega vprašalnika, ankete o viziji občine, dveh tematskih delavnic (prva delavnica je obravnavala področja znanja, skrbi za ljudi, kulture in športa, druga delavnica je obravnavala področja gospodarstva, turizma, kmetijstva, infrastrukture, okolja in prostora), na katerih so udeleženci razmišljali o prednostih, slabostih, priložnostih in nevarnostih/tveganjih in podali svoje vizije za razvoj občine ter javne razgrnitve in javne razprave.

2 OBČINA ŠMARJE PRI JELŠAH DANES

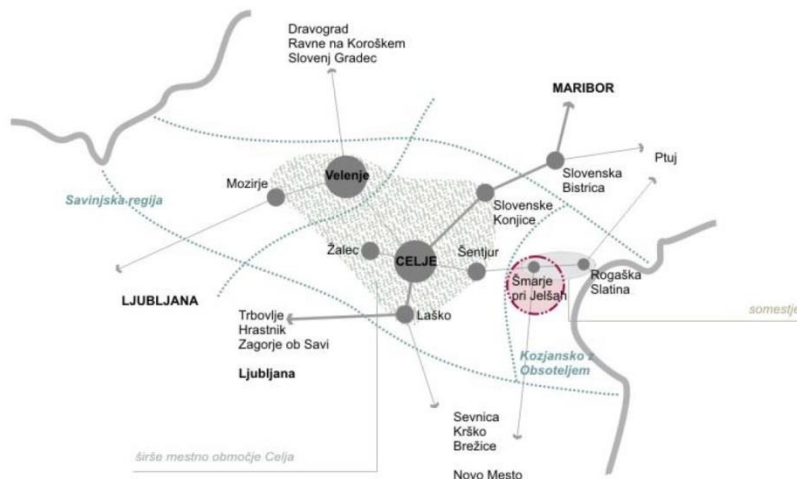
❖ obmejna lega, otežena prometna dostopnost

Občina Šmarje pri Jelšah leži v vzhodnem delu Slovenije. Obkrožajo jo občine Šentjur, Podčetrtek, Rogaška Slatina, Poljčane in Slovenske Konjice. Značilna je pokrajinska zaprtost proti Zasavju in na drugi strani pokrajinsko-gravitacijska pripadnost Savinjski makroregionalni enoti. Za občino je značilna oddaljenost od središč nacionalnega in regionalnega pomena ter avtocestnih povezav.

Občina obsega 4,5 % ozemlja Savinjske statistične regije. Regija je bila v obdobju 2000–2006 uvrščena med manj razvite, izračuni indeksa razvojne ogroženosti za programsko obdobje 2007–2013 pa so pokazali, da se je položaj regije v primerjavi z ostalimi izboljšal. Glede na indeks razvojne ogroženosti za programsko obdobje 2014 - 2020 se regija uvršča na peto mesto med dvanajstimi regijami (indeks ogroženosti 92,6).

Karta 1: Lega občine v Sloveniji
izdelava karte Envirodual

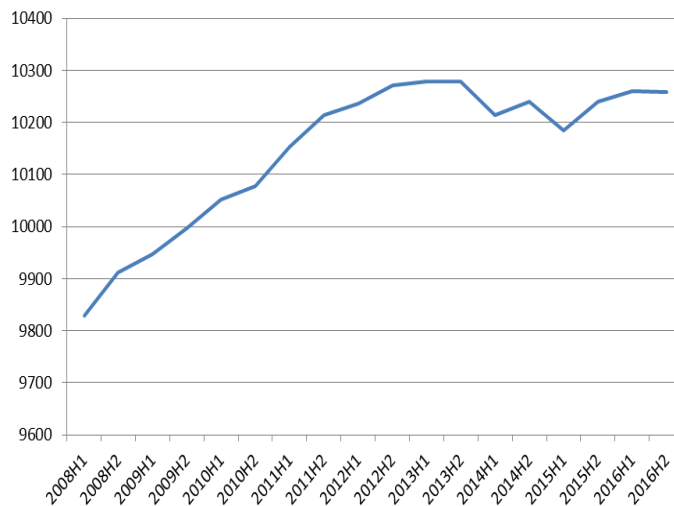

Karta 2: Vpetost v regionalni in nacionalni okvir
vir: Strategija prostorskega razvoja Občine Šmarje pri Jelšah

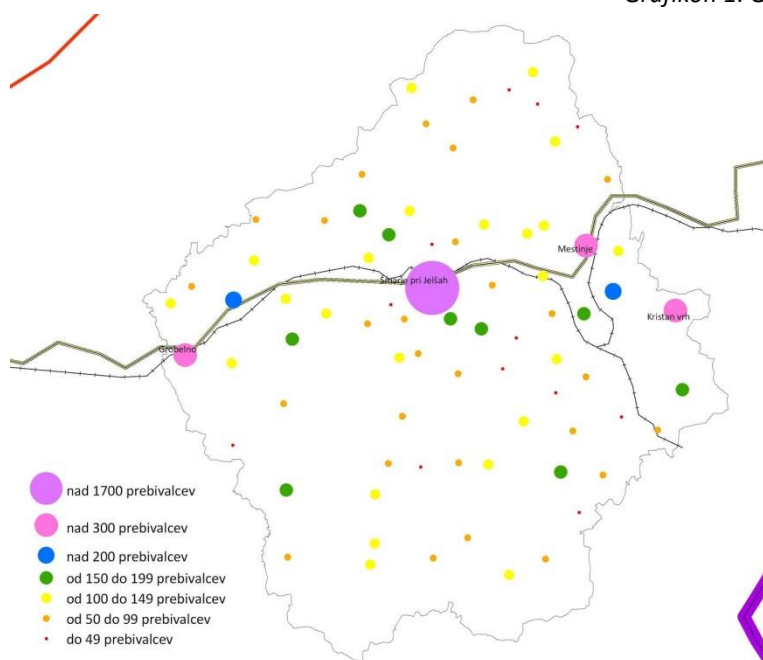
❖ 107,7 km², 77 naselij, v sredini leta 2016 10.259 prebivalcev z gostoto 95,3 prebivalca na km²

Občina se z velikostjo 107,7 km² po velikosti med slovenskimi občinami uvršča na 62. mesto. V 77 naseljih je v drugem polletju leta 2016 živelo 10.259 prebivalcev (0,5 % prebivalcev Slovenije).

Število prebivalcev je med letoma 2008 in 2013 naraščalo, in sicer od 9.829 do največ 10.278 prebivalcev. Po letu 2013 je opazno nihanje števila prebivalcev od 10.184 do 10.260 prebivalcev. Gibanje števila prebivalcev je v občini odvisno predvsem od selitev, saj je naravni prirast, z izjemo let 2005, 2007, 2011, 2012 in 2014, negativen.

Grafikon 1: Gibanje števila prebivalcev v občini Šmarje pri Jelšah
vir: SURS

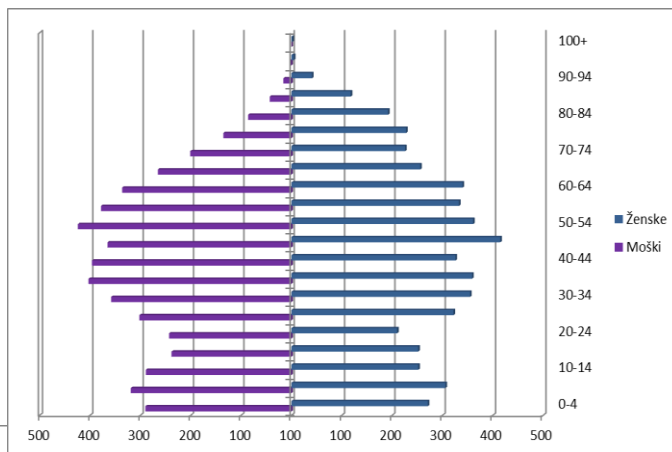

Karta 3: Prostorska razporeditev prebivalcev v naseljih
izdelava karte Envirodual

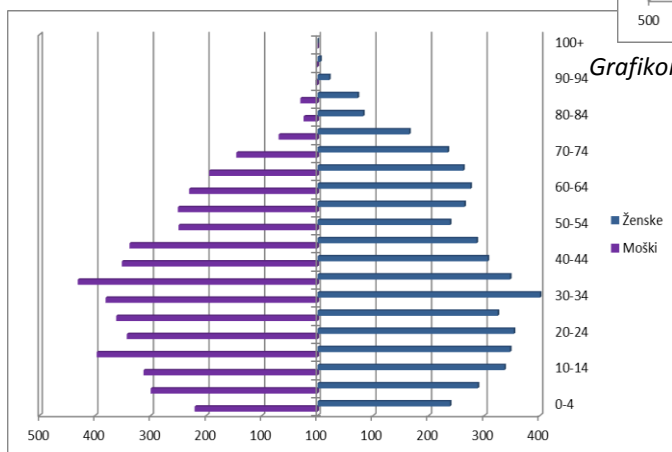
Konfiguracija terena je pogojevala obliko poselitve, zato je avtohton vzorec izredno razpršen. Prevladujejo naselja velikostnega razreda od 50 do 99 prebivalcev (28 naselij) in velikostnega razreda 100 do 149 prebivalcev (23 naselij). Največje naselje v občini je Šmarje pri Jelšah, sledijo mu naselja Kristan vrh, Mestinje in Grobelno – del. Gostota prebivalcev je leta 2016 znašala 95,3 prebivalca na km². Gostota naseljenosti je v občini manjša kot v celotni državi (101,8 prebivalca na km²) in tudi manjša kot na območju Savinjske statistične regije (110,7 prebivalcev na km²). Prebivalstvo je skoncentrirano v osrednjem delu občine, ob glavni prometnici.

❖ v sredini leta 2016 5.170 žensk in 5.089 moških, povprečna starost 41,9 let, zrel prebivalstveni režim, staranje prebivalstva

Starostna piramida za leto 2016 kaže na zrel prebivalstveni režim. Delež prebivalcev starih od 0-14 let znaša 16,8 % in delež starejših od 65 let 17,7 %.

Grafikon 2: Starostna piramida za občino Šmarje pri Jelšah – 2016
vir: SURS

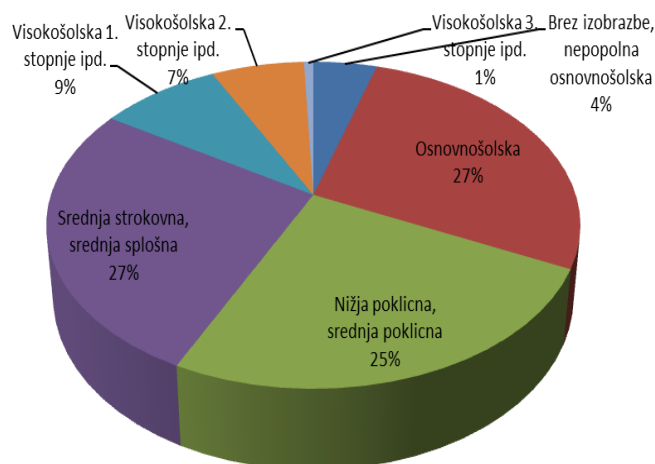
Grafikon 3: Starostna piramida za občino Šmarje pri Jelšah – 1999
vir: SURS

V letu 1999 je starostna piramida izkazovala mlajši prebivalstveni režim, delež prebivalcev starih od 0-14 let je znašal 17,9 %, delež starejših od 65 let 13,9 %.

Povprečna starost je v drugi polovici leta 2016 znašala 41,9 let, za ženske 43,3 let in za moške 40,5 let. Povprečna starost se v zadnjih petnajstih letih zvišuje. Indeks staranja je v letu 2016 znašal 105,2 in je nižji od indeksa, ki velja za celotno Slovenijo (125,4). Tudi indeks staranja se zvišuje. Prebivalstvo v občini se stara.

❖ v povprečju dosežena srednja stopnja izobrazbe, velika vključenost otrok v vrtec, povprečno število študentov glede na Slovenijo

V letu 2016 ima največ prebivalcev, starih 15 ali več let, doseženo srednjo in osnovnošolsko stopnjo izobrazbe. Visoko izobraženih je 16 % prebivalcev, medtem ko so brez izobrazbe 4 % prebivalcev.

Grafikon 4: Izobrazbena struktura v občini Šmarje pri Jelšah
vir: SURS

V občini deluje Javni zavod Otroški vrtec Šmarje pri Jelšah s štirimi enotami in petimi dislociranimi oddelki.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Število otrok	318	332	356	384	405	422	484	487	494	489

Tabela 1: Število otrok v vrtcih v občini
vir: SURS

Leta 2015 je bilo v vrtec vključenih 82,2 % vseh predšolskih otrok, kar je po statističnih podatkih več kot v vrtcih v Sloveniji (76,5 %). Število vključenih otrok v vrtec narašča.

Osnovnošolsko izobraževanje se izvaja v Osnovni šoli Šmarje pri Jelšah, in sicer v sedmih objektih (centralna šola Šmarje pri Jelšah, podružnice Kristan Vrh, Mestinje, Sladka Gora, Šentvid, Sveti Štefan, Zibika). Poleg redne dejavnosti se izvajajo tudi nadstandardni programi. Občina je soustanoviteljica javnega zavoda Glasbena šola Rogaška Slatina, ki jo obiskuje okoli 100 učencev iz šmarske občine (podružnica glasbene šole v prostorih šmarske osnovne šole).

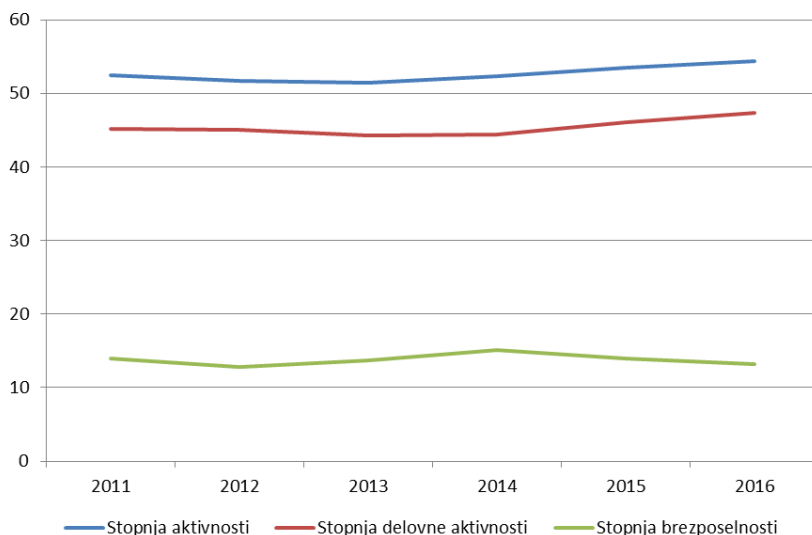
V občini je bilo v letu 2015 393 dijakov, ki so obiskovali različne srednje šole predvsem v Celju. Ostali bližnji kraji, ki imajo srednje šole, so še: Rogaška Slatina, Slovenske Konjice, Zreče, Šentjur in Velenje.

V letu 2015 je bilo v terciarno izobraževanje vključenih 410 oseb, kar predstavlja 4 % prebivalcev občine. Za primerjavo, v študijskem letu 2015 je bilo v Sloveniji v terciarno izobraževanje vključenih 39 študentov na 1.000 prebivalcev, v občini 40 študentov. V študijskem letu 2015 je bilo v Sloveniji 9 diplomantov na 1.000 prebivalcev, v občini 8,7 diplomantov.

Občina je soustanoviteljica Ljudske univerze Rogaška Slatina, ki izvaja program osnovnega izobraževanja odraslih in druge programe. Občina sofinancira tudi dejavnost javnega zavoda Regijsko študijsko središče Celje, ki so ga ustanovile občine savinjske statistične regije z namenom razvoja in pospeševanja terciarnega izobraževanja na tem območju.

❖ 47 % zaposlenih med prebivalci starimi več kot 15 let, 11,3 % stopnja registrirane brezposelnosti

V letu 2016 je bilo v občini 8.521 prebivalcev starih 15 ali več let, od tega jih je bilo 4.638 aktivnih (zaposlenih 4.027, brezposelnih 611) in 3.883 neaktivnih (učenci, dijaki, študenti, upokojenci). Stopnja registrirane brezposelnosti je v decembru 2016 znašala 11,3 % in je bila za malenkost višja od stopnje za celotno Slovenijo, ki je znašala 10,8 %.

Grafikon 5: Prebivalstvo, staro 15 ali več let, po statusu aktivnosti
vir: SURS

Trendi med letoma 2011 in 2016 ne kažejo bistvenih sprememb, stopnja aktivnosti, delovne aktivnosti in brezposelnosti je na približno enaki ravni v vseh obravnavanih letih.

V letu 2016 med aktivnim prebivalstvom prevladujejo zaposlene osebe (82 %), samozaposlenih je 18 %. Med samozaposlenimi je 45 % kmetov.

❖ prisotnost institucij socialnega in zdravstvenega varstva

V občini ima sedež javni zavod Center za socialno delo Šmarje pri Jelšah (CSD), ki opravlja socialno varstveno dejavnost na območju Upravne enote Šmarje pri Jelšah za 6 občin (Kozje, Bistrica ob Sotli, Podčetrtek, Rogaško Slatino, Rogatec in Šmarje pri Jelšah). Občina je soustanoviteljica javnega zavoda Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah, kjer se izvaja osnovna zdravstvena dejavnost. Na območju občine deluje, v okviru Celjskih lekarn, lekarna, ki je locirana ob zdravstvenem domu. V občini deluje Dom upokojencev Šmarje pri Jelšah. Občina sofinancira tudi programe humanitarnih društev.

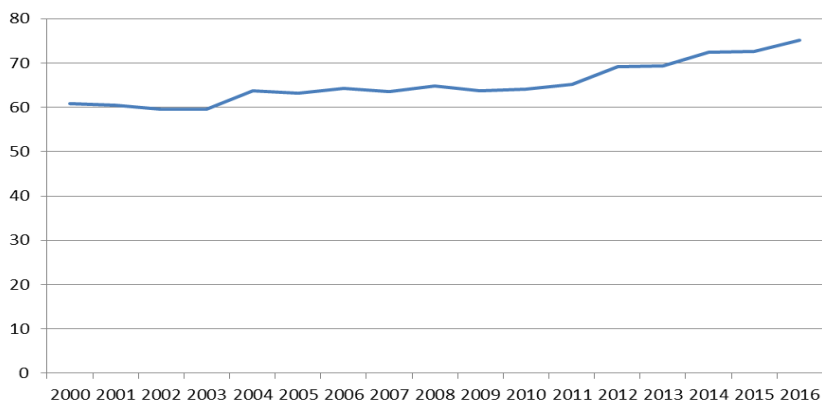
❖ povečevanje števila podjetij, zmanjševanje števila oseb na podjetje, podpovprečna mesečna plača

Glede na klasifikacijo dejavnosti v začetku leta 2016 v občini po podatkih Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJ PES) prevladujejo podjetja, ki se ukvarjajo z gradbeništvo, sledijo trgovina, predelovalne dejavnosti in gostinstvo. Po pravnoorganizacijski obliki v občini Šmarje pri Jelšah prevladujejo samostojni podjetniki.

V obdobju med letoma 2008 in 2015 se število podjetij v občini povečuje, v letu 2015 jih je bilo 708. Ravno tako se povečuje število oseb, ki delajo. Zmanjšalo pa se je število oseb na podjetje, s 4,2 v letu 2008 na 3,8 v letu 2015, kar pomeni, da prevladujejo podjetja z malo zaposlenimi.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
število podjetij	541	578	604	617	646	686	697	708
število oseb, ki delajo	2.264	2.231	2.153	2.200	2.279	2.458	2.654	2.721
prihodek (1000 EUR)	182.370	175.836	191.425	206.371	218.166	227.033	254.752	266.510
število oseb, ki delajo na podjetje v občini	4,2	3,9	3,6	3,6	3,5	3,6	3,8	3,8

Tabela 2: Značilnosti podjetij v občini
vir: SURS

Grafikon 6: Indeks delovne migracije v občini
vir: SURS

Indeks delovne migracije v občini Šmarje pri Jelšah se od leta 2000 konstantno povečuje, v letu 2016 je znašal 75,1, kar pomeni, da prebivalstvo občine ni v celoti zaposleno v domači občini (če bi bilo indeks znašal 100) in da se občina uvršča med zmerno bivalno občino. Prebivalci dnevno migrirajo v zaposlitvena središča izven občine (Celje, Šentjur, Ljubljana, Rogaška Slatina, Podčetrtek ...).

Podatek pa ne odstopa od povprečja ostalih občin, saj je večina občin v Sloveniji »bivalnih«, le 7 % občin je »izrazito delovnih«.

Višina povprečne mesečne neto plače se je v obdobju med letoma 2005 in 2016 dvigala, v letu 2016 je znašala približno 900 €. V Sloveniji je v letu 2016 povprečna mesečna neto plača znašala približno 1.030 €, kar pomeni da je višina plače v občini pod slovenskim povprečjem.

	povprečna mesečna neto plača	indeks povprečne mesečne neto plače
2005	651,04	88,5
2006	682,97	88,3
2007	724,32	86,8
2008	793,42	88,2
2009	829,44	89,2
2010	841,50	87,1
2011	850,54	86,1
2012	843,31	85,1
2013	848,78	85,1
2014	866,04	86,1
2015	889,84	87,8
2016	908,02	88,1

Tabela 3: Povprečne mesečne plače v občini
vir: SURS

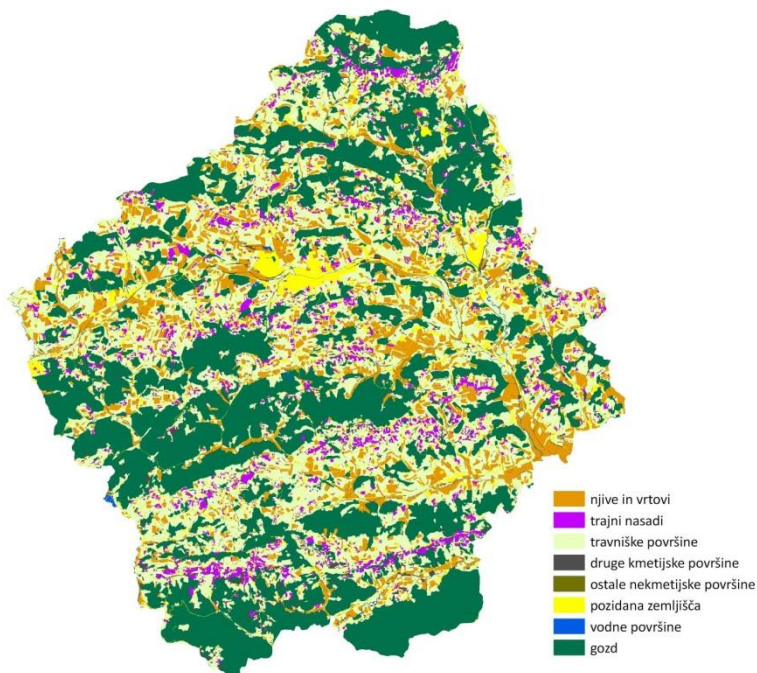
❖ poslovno – obrtne cone za pospeševanje gospodarstva

Za razvoj gospodarstva je občina uredila poslovno-obrtne cone v Šmarju pri Jelšah vzhod in Mestinju, ki sta v pretežni meri že zasedeni. Zemljišča za poslovno-proizvodno dejavnost so še na razpolago v coni Šmarje pri Jelšah zahod.

Slika 1: Poslovno - obrtna cona v Mestinju
foto Envirodual

❖ kmetijstvo pomembna dejavnost v občini, zmanjševanje števila kmetijskih gospodarstev, večanje števila kmetij z zagotovljenim naslednikom

Karta 4: Dejanska raba tal v občini
izdelava karte Envirodual

Za območje občine je značilno ruralno okolje, kmetijstvo je tradicionalna in še vedno močna in pomembna dejavnost v občini. V začetku leta 2016 v občini 35,1 % površin zasedajo travniške površine, 12,4 % njive in vrtovi ter 4,9 % trajni nasadi (vinogradi, sadovnjaki).

Kmetijska gospodarstva skladno z večjim delom travnatega sveta kažejo usmerjenost občine v živinorejo. Z živinorejo se ukvarja več kot 88 % vseh kmetijskih gospodarstev v občini. Prevladujejo govedoreja, prašičereja, v zadnjem času tudi reja drobnice in konjereja.

Na njivskih površinah se gojijo večinoma krmne rastline. V zadnjem času pa se uveljavlja tudi intenzivnejša pridelava povrtnin v toplogrednih rastlinjakih. Ena od pomembnejših kmetijskih panog v občini je tudi vinogradništvo, usmerjeno v pridelavo belih sort, kar je značilnost celotnega Šmarsko-Virštanjskega okoliša in Podravskega rajona kamor spadajo vinogradi v občini Šmarje pri Jelšah.

V letu 2010 (zadnji popis kmetijstva) je bilo v občini 868 kmetijskih gospodarstev. Število kmetijskih gospodarstev se je med letoma 2000 in 2010 občutno znižalo. Ravno tako se je zmanjšalo število glav velike živine kot tudi površina kmetijskih zemljišč v uporabi. Največ kmetijskih gospodarstev se je v letu 2010 nahajalo v velikostnem razredu od 2 do pod 5 ha kmetijskih zemljišč v uporabi.

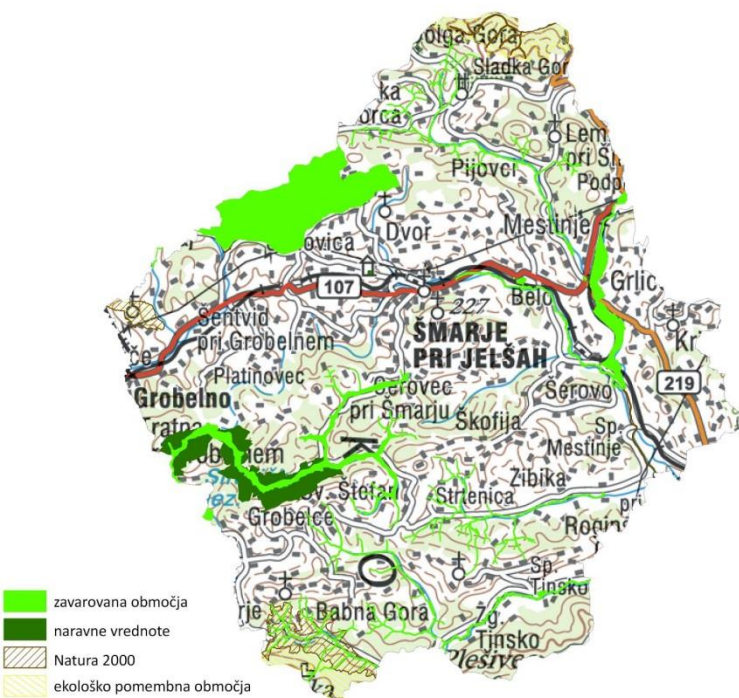
	2000	2010
število kmetijskih gospodarstev	1.060	868
ekonomska velikost (SO v 1000 eur)	-	9.347
ekonomska velikost (SGM v ESU)	3.912	-
skupne polnovredne delovne moči - PDM	1.457	977
število glav velike živine (gvž)	5.798	5.531
kmetijska zemljišča v uporabi (ha)	4.932	4.850

Tabela 4: Kmetijska gospodarstva v občini
vir: SURS

Zaradi gričevnatega terena, majhnosti kmetij in razdrobljenosti zemljišč je onemogočeno intenzivno kmetovanje.

Vložek dela se je med letoma 2000 in 2010 znižal, povečal pa se je delež kmetijskih gospodarstev, na katerih je zagotovljen naslednik (37 %) in s tem tudi nadaljnje delovanje kmetijskega gospodarstva. Zmanjšalo se je število družinskih članov, ki delajo na družinskih kmetijah, največ oseb pa je v starostnem razredu 65 let in več. Za skoraj polovico se je zmanjšalo število oseb starih pod 25 let. Gospodarji kmetij imajo samo praktične izkušnje, poklicno kmetijsko izobrazbo pa ima zanemarljiv odstotek gospodarjev.

Večina kmetijskih gospodarstev se je v letu 2010 ukvarjala s pridelavo izključno za lastno uporabo (45 %). S prodajo, bodisi neposredno bodisi preko posrednika, se ukvarja 35 % kmetijskih gospodarstev.

Karta 6: Naravna dediščina v občini
izdelava karte Envirodual

V neposredni bližini občine je Kozjanski regijski park, kjer se prepletata ohranjena narava in bogata kulturna dediščina. Med vinogradi poteka Šmarsko-virštanjska vinska turistična cesta, ki povezuje vinorodna naselja. V občini so zemljišča pod Jelšingradom, ki so v prostorskih aktih opredeljena za golf igrišče. V občini so številni športni objekti, medtem ko samostojnega razvoja športnega turizma ni zaznati. Nekoliko bolj je sicer razvito kolesarjenje s kolesarsko stezo od Šmarja do Podčetrtka in Rogaške Slatine.

❖ osrednja kulturna ustanova je Kulturni dom Šmarje pri Jelšah

Kulturni dom Šmarje pri Jelšah, ki je v upravljanju javnega zavoda Knjižnica Šmarje pri Jelšah, je osrednji kulturni center na območju Obsotelja in Kozjanskega, ki pod svojo streho združuje vrsto različnih kulturnih dejavnosti: knjižničarstvo, gledališče, kino, glasbeno dejavnost, likovno-razstavno dejavnost, univerzo za tretje življenjsko obdobje, kulturne dejavnosti za otroke in mladino. V domu se odvijajo literarni večeri, predstavitve knjig, potopisna predavanja, srečanja z ustvarjalci na področju literarne, likovne, glasbene in druge kulturne dejavnosti, študijski krožki, koncerti različnih glasbenih zvrsti (resne glasbe, zborovske glasbe, glasbe v izvedbi pihalnih godb in orkestrrov, zabavne in narodno-zabavne glasbe, gostujočih ansamblov itd.). Poleg kulturnega doma na področju kulture v občini delujejo mnoga društva ter območna izpostava Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti (JSKD).

Slika 2: Kulturni dom Šmarje pri Jelšah
foto Envirodual

❖ dobra zastopanost športnih objektov

V občini je na voljo veliko športnih objektov na večih lokacijah: športni park v Šmarju pri Jelšah, športne površine pri osnovni šoli Šmarje pri Jelšah in podružničnih šolah (Sladka Gora, Mestinje, Zibika, Sveti Štefan, Kristan Vrh, Šentvid pri Grobelnem), športne površine v Lembergu, večnamenska športna površina na Tinskem, športni dvorani v Šmarju pri Jelšah in Šentvidu. V letu 2017 bo zgrajena športna dvorana na Svetem Štefanu in v prihodnjih letih še športni dvorani v Zibiki in Mestinju. V občini deluje veliko športnih društev.

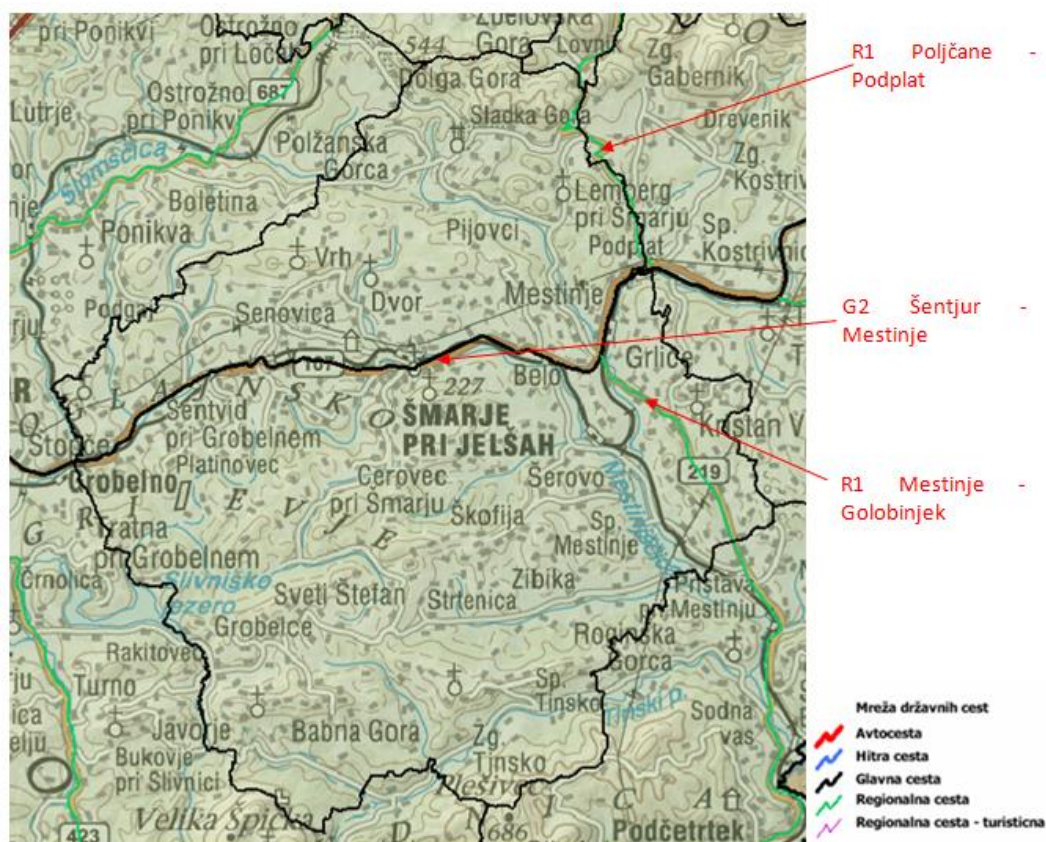
❖ velika razvejanost cestnega omrežja znotraj občine

Glavna cestna povezava preko občine poteka v smeri vzhod-zahod po Šmarsko –Rogaškem podolju, in sicer glavna cesta Šentjur – Mestinje. Cesta poteka iz smeri Celje in se nadaljuje proti Rogaški Slatini in Hrvaški. V občini sta še dve regionalni cesti, in sicer Mestinje – Golobinjek in Poljčane - Podplat. Cestno omrežje je zaradi razpršene poselitve dokaj gosto razvejeno.

V letu 2015 je znašal povprečni letni dnevni promet na odseku Šentjur – Šmarje pri Jelšah na števnem mestu Stopče 8.831 vozil (za primerjavo v letu 2010 9.265 vozil), na števnem mestu Mestinje pa 8.061 vozil (za primerjavo v letu 2010 8.706 vozil).

Skozi občino poteka železniška povezava, ki pa ima poleg povezovalnega pomena tudi negativen prizvok zaradi številnih nezavarovanih železniških prehodov. V občini je pet železniških postajališč (Šentvid pri Grobelnem, Šmarje pri Jelšah, Stranje, Mestinje, Pristava).

Mreža kolesarskih poti in pešpoti je vezana na mrežo državnih, občinskih, gozdnih cest in javnih poti. Na območju občine poteka javni potniški promet, in sicer medkrajevni potniški promet, ki ga izvaja Izletnik Celje.

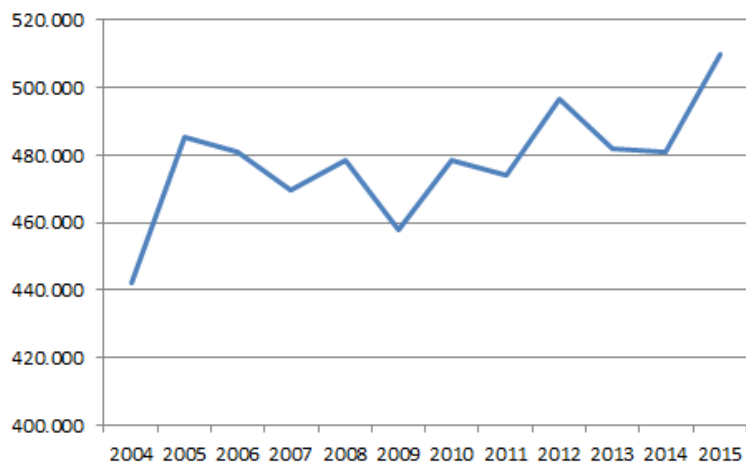

Karta 7: Glavne prometnice v občini
vir: Atlas okolja

❖ predvidena plinifikacija naselja Šmarje pri Jelšah

Preko območja občine poteka prenosno plinovodno omrežje M2 MMRP Rogatec - RMRP Vodice (tlak 50 bar, premer 400 mm). Na območju občine še ni distribucijskega plinovodnega omrežja, ki bi omogočal priključitev individualnih uporabnikov. Za območje naselja Šmarje pri Jelšah je predvidena izvedba plinifikacije, ki je v začetni fazi – vzpostavitev pravnega okvira in podelitev koncesije izvajanje izbirne gospodarske javne službe vključno z izgradnjo plinovodnega omrežja.

❖ 95% priključenost na javni vodovod, staro vodovodno omrežje, zdravstveno ustrežna pitna voda

Grafikon 7: Prodana voda (m³) v občini v obdobju 2004 – 2015

vir: OKP Rogaška Slatina d.o.o.

Območje občine je skoraj v celoti pokrito z javnim vodovodnim omrežjem, saj je nanj priključenih okoli 95 % prebivalcev občine (3.908 gospodinjstev, 9.950 prebivalcev). V občini je 299.039 m cevovodov, 18 črpališč, 34 vodo hranov in 47 manjših objektov (raztežilnikov, jaškov,...) ter vodarna. Povprečna starost cevovodov je 25 let, veliko je cevovodov, ki so stari tudi 30 let in več. V sušnih mesecih prihaja do problemov pri nemoteni oskrbi s pitno vodo. Poraba vode na območju občine se povečuje.

Pitna voda javnega sistema za oskrbo z vodo

je na osnovi izvedenih mikrobioloških in fizikalno-kemijskih preskušanj ocenjena kot zdravstveno ustrežna pitna voda. Zaradi zagotavljanja varnosti pri oskrbi s pitno vodo se opravlja konstantna dezinfekcija vode v vseh javnih vodovodnih sistemih na območju občine.

❖ šest aglomeracij, kjer mora biti zgrajena javna kanalizacija, trenutno dva kanalizacijska sistema (Šmarje in Mestinje)

aglomeracija	delež opremljenosti z javno kanalizacijo (%)	delež priključenosti na javno kanalizacijo (%)
Šmarje pri Jelšah	87	79
Šentvid pri Grobelnem	0	0
Gornja vas	0	0
Mestinje	50	10
Grličje	36	9
Grobelno del	70	0

Tabela 6: Delež priključenosti po aglomeracijah v letu 2015

vir: OKP Rogaška Slatina d.o.o.

Skladno z državnimi predpisi je na območju občine šest aglomeracij (Šmarje pri Jelšah, Grobelno – del, Mestinje, Grličje, Šentvid pri Grobelnem, Gornja vas), kjer mora biti zgrajena javna kanalizacija in urejeno ustrezno čiščenje komunalne odpadne vode.

Na ostalih poseljenih območjih v občini morajo prebivalci urediti individualno odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode.

Trenutno sta zgrajena dva kanalizacijska sistema – Šmarje pri Jelšah in Mestinje. Obe kanalizacijski omrežji se zaključita s čistilno napravo - Komunalna čistilna naprava (KČN) Šmarje pri Jelšah in čistilna naprava (ČN) v Mestincu. Kanalizacijski sistem Šmarje pri Jelšah je dolg 20,6 km in je mešanega tipa (komunalna in padavinska

odpadna voda), posamezni predeli se odvajajo ločeno. V letu 2015 je bilo na kanalizacijski sistem priključenih 1.432 prebivalcev. Kanalizacijski sistem Mestinje je dolg 6,6 km in je ločenega tipa (komunalna odpadna voda). Sistem je bil vzpostavljen v letu 2015 in je še v fazi priključevanja.

❖ količina zbranih in odloženih komunalnih odpadkov upada

Odpadki z območja občine se dovažajo na zbirni center Tuncovec, od koder se vozijo na obdelavo in odlaganje na regijsko odlagališče v Celju.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
nastali komunalni odpadki (kg/prebivalca)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	221	265	316	364
komunalni odpadki, zbrani z javnim odvozom (kg/prebivalca)	307	304	361	345	399	340	328	226	218	203	186	171	205	228
odloženi komunalni odpadki (kg/prebivalca)	-	-	-	-	-	-	-	-	154	112	93	36	31	38

Tabela 7: Odpadki v občini
vir: SURS

Količina zbranih komunalnih odpadkov na prebivalca med letoma 2002 in 2015 upada, ravno tako upada količina odloženih komunalnih odpadkov na prebivalca, kar pomeni da se vedno več odpadkov bodisi zbira ločeno bodisi pred odlaganjem ustrezno obdelata. Zbirni center je lociran na lokaciji KČN Šmarje pri Jelšah.

❖ sorazmerno neonesnaženo okolje, ni večjih degradiranih območij

Na območju občine ni merilnih postaj za kakovost okolja, zato je ocena onesnaženosti podana izkustveno. Glavni onesnaževalci zraka so promet, individualna kurišča in industrija. V gričevnatem delu so dobre samočistilne sposobnosti in manjši pritiski (manjše prometno obremenjevanje, razpršena poselitev, odsotnost industrije). Večjo obremenjenost zraka lahko pričakujemo na območjih naselij Šmarje pri Jelšah in Mestinje zaradi večjih pritiskov (gostejša poselitev, večje prometne obremenitve, industrijske dejavnosti) ter manjše samočistilne sposobnosti (dolinska lega z manjšo prevetrenostjo, inverzije). Glavna onesnaževalca podzemnih in površinskih voda ter prsti sta kmetijstvo ter individualno odvajanje komunalne odpadne vode. Najpomembnejši vir hrupa v občini je promet, tako cestni kot tudi železniški. Območja proizvodnih dejavnosti v Šmarju pri Jelšah in Mestinju so načeloma ločena od stanovanjskih območij, vseeno pa predstavljajo vir hrupa. V splošnem kakovost zraka, vode, tal, obremenjenost s hrupom ni problematična, lahko pa se pojavljajo problemi na posameznih mikrolokacijah.

V občini ni večjih degradiranih območij, razen nekaj občasno aktivnih oziroma opuščenih površinskih kopov (kamnolomov) tehničnega kamna, ki pa so večinoma manjšega obsega in tudi že pretežno samosanirana. V kategorijo degradiranih območij lahko uvrščamo tudi opuščena industrijska območja, kot npr. območje nekdanjega podjetja Bohor Les v Mestinju, ki pa je že v postopku revitalizacije, saj je občina tam uredila poslovno cono Mestinje – Bohor.

3 ANALIZA PREDNOSTI, SLABOSTI, PRILOŽNOSTI, NEVARNOSTI/TVEGANJA

Današnji položaj občine smo ovrednotili skozi analizo prednosti, slabosti, priložnosti, nevarnosti/tveganja (SWOT analiza), ki je eden izmed pomembnejših korakov v pripravi strateških dokumentov. Skozi pripravo SWOT analize se razmišlja o prednostih, pomanjkljivostih, priložnostih in nevarnostih na določenih področjih. V nadaljnji pripravi strateških dokumentov se gradi na prednostih, odpravi pomanjkljivosti, izkoristi priložnosti ter se izogiba nevarnostim.

V SWOT analizi so se upoštevala razmišljanja udeležencev dveh tematskih delavnic. Analiza, predstavljena v spodnji preglednici, prikazuje najpomembnejše notranje potenciale in opredeljuje priložnosti občine, na katerih naj bi temeljil prihodnji razvoj. Na drugi strani so prepoznane ključne pomanjkljivosti in razvojne ovire v občini, ki bi jih bilo treba odpraviti. Izvajanje strategije bodo spremljala tudi tveganja. Nanje občina sama ne more vplivati, mora pa se jih zavedati in poskrbeti za pravočasno ukrepanje, če oceni, da posamezni dejavnik lahko bistveno ogrozi doseganje postavljenih ciljev.

PREDNOSTI	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> ❖ izjemna kulturna dediščina ❖ ohranjeno naravno okolje ❖ še ugodni demografski trendi ❖ obrtno podjetniška tradicija in znanja, uspešna podjetja ❖ vzpostavljeno podporno okolje za podjetniški sektor - urejene poslovno podjetniške cone ❖ kakovostno osnovnošolsko izobraževanje ❖ raznolika kulturna ustvarjalnost (kulturni dom, kulturni domovi v KS) ❖ raznolika društvena dejavnost (kultura, šport, kmetijstvo ...) ❖ razvita infrastruktura za skrb za ljudi ❖ tradicija podeželja/kmetovanja ❖ upravno središče 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ slaba prometna dostopnost ❖ pomanjkljiva turistična infrastruktura in neprepoznavni turistični produkti - premajhna prepoznavnost v širšem prostoru ❖ odsotnost sodelovanja, povezovanja na vseh ravneh (gospodarstvo, medgeneracijsko povezovanje, povezovanje med društvi, kmetovalci ...) ❖ beg možganov ❖ pasivnost v okolju
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI/TVEGANJA
<ul style="list-style-type: none"> ❖ turistični potencial ❖ podjetniški inkubator ❖ medgeneracijsko sodelovanje ❖ pritegniti investitorje ❖ lokalna samooskrba s hrano ❖ dopolnilne dejavnosti na kmetijah ❖ povezovanje znotraj občine in navzven na vseh ravneh ❖ koriščenje EU virov 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ zmanjšanje finančne zmoglosti občine ❖ nadaljevanje gospodarske krize ❖ preoptimistično načrtovanje in previsoka pričakovanja ❖ spremembe zakonodaje na državni ravni

Ključni izzivi občine so:

1. izkoristiti turistični potencial

Tako kulturna dediščina kot pokrajinske značilnosti občine so prepoznane prednosti občine, ki ponujajo izjemne potenciale za dvig ravni turizma v občini. Oboje je treba povezati s turizmom, zaposlovanjem in podjetništvom.

2. ustvariti nova delovna mesta

Število podjetij v občini se povečuje in ta trend je treba nadaljevati predvsem z večjo podporo podjetništvu, izobraževanju in tudi investicijam.

3. zagotoviti kakovosti bivanja

Zagotoviti vsem generacijam kakovostno in dostopno ponudbo izobraževalnih, zdravstvenih, socialno-varstvenih, športno-rekreacijskih in kulturnih programov ter infrastrukture.

4. sodelovanje na vseh ravneh

Prepoznana in večkrat izpostavljena je bila odsotnost sodelovanja, povezovanja na vseh ravneh delovanja in življenja v občini (gospodarstvo, medgeneracijsko povezovanje, povezovanje med društvi, kmetovalci ...). Okrepiti je treba mreženje znotraj posameznih področij ter tudi navzven z ostalimi področji.

5. zagotoviti ustrezno infrastrukturo

Prebivalci so lahko ponosni na kakovosten bivanjski prostor, ki jim omogoča neposreden stik z naravo. Dosedanja vlaganja v infrastrukturo je treba nadgraditi z vlaganji tako v okoljsko infrastrukturo kot v ukrepe za trajnostno mobilnost ter z večjo skrbjo upravljati z energijo.

4 VIZIJA

Vizija opisuje želeno idealno stanje, ki ga želimo doseči v naslednjih letih. Razvojna vizija mora biti kratka, jasna in natančna. Vizija mora biti realna, a obenem motivacijska.

Vizija se je izbrala iz predlogov, ki so jih zapisali občani na delavnicah. V veliko pomoč so bili tudi rezultati ankete o viziji občine. Upamo, da bo vizija navdušila vse občane, da se bodo z njo poistovetili in vsak po svojih močeh prispevali k njeni uresnitvi.

Vizija občine Šmarje pri Jelšah:

Zakladnica doživetij med zelenimi griči.

**Občina Šmarje pri Jelšah - turistično privlačna, gospodarsko stabilna,
prometno dostopna in trajnostna občina.**

Z opredeljeno vizijo se želi občina uveljaviti kot prepoznana turistična destinacija z živahnim turističnim utripom, ki ponuja množico doživetij v izjemnem kulturnem in naravnem prostoru. Obenem se bo v občini razvijalo zdravo in uspešno gospodarstvo, tako kot podpora turizmu kot tudi v ostalih panogah, bo prostor z visoko kulturo bivanja ter sodobna, urejena, prometno dostopna in trajnostno naravnana občina.

Občina, kot jo vidijo udeleženci delavnic

Vrednote pomembne za udeležence delavnic

5 STRATEGIJA

Strategija, s katero bomo uresničevali vizijo Šmarja pri Jelšah kot turistično privlačne, gospodarsko stabilne, prometno dostopne in trajnostne občine, temelji na štirih med seboj enakovrednih in soodvisnih razvojnih prednostnih oseh. Za vsako od prednostnih osi so opredeljeni strateški cilji in ukrepi, ki jih je treba zasledovati pri odločanju o izvajanju projektov in dodeljevanju občinskih sredstev. Preko vseh osi se prepletajo horizontalne vsebine, ki jih je potrebno v čim večji meri vplesti v vse projekte, ki se bodo izvajali z namenom uresničevanja postavljenih ciljev.

Štiri prednostne osi, skozi katere se bo uresničevala vizija so:

1. turistična destinacija,
2. konkurenčno gospodarstvo,
3. kakovostno življenjsko okolje,
4. infrastruktura za razvoj.

Horizontalne vsebine:

- ❖ izobraževanje in usposabljanje,
- ❖ povezovanje in sodelovanje,
- ❖ krepitev raziskav, razvoja in inovacij.

Ker ne želimo, da strategija postane seznam želja, se je za vsako prednostno os opredelilo nekaj strateških/ključnih projektov, ki naj bi se udejanili v naslednjih desetih letih. Pri pripravi vsakoletnega proračuna se ostale projekte v načrt razvojnih programov umešča na podlagi zasledovanja opredeljenih ciljev in ukrepov posamezne prednostne osi.

1 Turistična destinacija

Tako kulturna dediščina kot pokrajinske značilnosti občine ponujajo izjemne potenciale za nadaljnji razvoj turizma v občini. Naraščajoča blaginja, večja internacionalizacija, želja po tveganju, naprednejše trženje, občutek večjih časovnih pritiskov in izboljššan dostop do tehnologije prispevajo k fragmentaciji okusov. To še posebej velja za razvite države, kjer je edinstvena izkušnja postala izredno pomembna. Ljudje si čedalje bolj želijo, da bi počitnice zrcalile neki element njihove individualnosti in jim pričarale izkušnjo, ki je ne morejo doživeti nikjer drugje. Za nadaljnji razvoj občine na turističnem področju je potrebno oblikovati celostno turistično ponudbo/krovno zgodbo, ki bo združevala in vključevala vse prednosti destinacije ob pripravljenosti vseh akterjev in zavzetosti za turizem ter ponudila avtentično izkušnjo turističnemu trgu. Obiskovalci iščejo nove izkušnje in to je prepoznano kot temeljni element motivacije za potovanja.

Glavni cilji, ki se jih zasleduje v okviru te prednostne osi in ukrepi so:

cilj	ukrep
povečati obseg turizma	povezovanje turističnih ponudnikov v občini
	spodbujanje podjetništva in inovativnosti v turizmu
	oblikovanje celostnih turističnih produktov za ciljne skupine
	trženje in predstavitev turističnih produktov
spodbuditi vključevanje kulturne dediščine v turizem	evidentiranje in valorizacija snovne in nesnovne kulturne dediščine v občini
	investicije v ohranjanje in obnovo kulturne dediščine
	umeščanje vsebine v kulturne objekte
spodbuditi vključevanje kmetijstva v turizem	izobraževanje in povezovanje ponudnikov
	dopolnilne dejavnosti na kmetijah

kazalnik	izhodiščno stanje*	željeno stanje (2027)	vir podatkov
prenočitvene zmogljivosti – število sob	12 (l. 2015)	70	SURS
prenočitve tujih in domačih turistov	255 (l. 2015)	2.500	SURS
število registriranih nosilcev dopolnilne dejavnosti na kmetijah	40 (l. 2016)	80	AJPES

* kot izhodiščno stanje so opredeljeni podatki za zadnje dostopno leto

2 Konkurenčno gospodarstvo

Kljub številnim spremembam na ekonomskem, političnem, socialnem in prostorskem področju, ki so nastale od osamosvojitve dalje, se še vedno srečujemo s pomanjkanjem podjetniške miselnosti. Podjetniška klima in kultura sta slabi, ljudje nimajo poguma, da bi pričeli ustvarjati delovna mesta. Ocenjujemo, da obstaja precejšen potencial na tem področju, zato je v prvi vrsti potrebno omogočiti pogoje za njegovo udeležanje. Občina je v zadnjih letih vložila velike napore v sanacijo in revitalizacijo degradiranih površin in uredila poslovno - obrtno cono v Mestinju in s tem zagotovila prostorske možnosti za razvoj gospodarstva. Nadaljevati je potrebno s spodbujanjem podjetniške miselnosti in ustvariti podporno okolje, ki bo omogočalo razvoj idej in podpiralo prve korake v svetu podjetništva.

Glavni cilji, ki se jih zasleduje v okviru te prednostne osi in ukrepi so:

cilj	ukrep
dvig gospodarstva	<i>povezovanje gospodarstvenikov v občini</i>
	<i>spodbujanje podjetništva in inovativnosti</i>
	<i>vzpostavitev razvojnega jedra (inkubator)</i>
izboljšati pogoje za ustvarjanje novih delovnih mest	<i>ponudba konkurenčnih lokacij za poslovno dejavnost</i>
	<i>izboljšanje infrastrukture (komunalna opremljenost, prometna dostopnost, IKT) poslovnih lokacij</i>

kazalnik	izhodiščno stanje*	željeno stanje (2027)	vir podatkov
<i>število novoustanovljenih podjetij</i>	<i>0 (l. 2016)</i>	<i>100</i>	<i>AJPES</i>
<i>stopnja registrirane brezposelnosti (%)</i>	<i>11,3 (l. 2016)</i>	<i>10</i>	<i>SURS</i>

* kot izhodiščno stanje so opredeljeni podatki za zadnje dostopno leto

3 Kakovostno življenjsko okolje

Občina želi svojo konkurenčno prednost graditi na zagotavljanju kakovosti življenja za vsa življenjska obdobja. Z višjo kakovostjo življenja povečujemo privlačnost za zaposlovanje in bivanje. Veliko prednost pri tem predstavljajo dobro razvite izobraževalne, kulturne, športne, zdravstvene, varstvene in socialne ustanove in vsebine. Želimo postati občina, ki bo privlačna za mlade, družine in izobražene ljudi, hkrati pa storitve prilagoditi potrebam starejših prebivalcev.

Glavni cilji, ki se jih zasleduje v okviru te prednostne osi in ukrepi so:

cilj	ukrep
medgeneracijsko povezovanje	vzpostavitev prostora namenjenega medgeneracijskemu povezovanju
	priprava in izvedba programov za povezovanje generacij
	spodbujanje prostovoljstva
izboljšati dostop do znanja za vse občane	zagotavljanje prostorskih pogojev
	mrežno povezovanje javnih zavodov s področja izobraževanja
	priprava in izvedba programov za pridobivanje neformalnih znanj (vseživljenjsko učenje)
urejeno zdravstvo in socialna varnost	ohranjanje zdravstvenih in socialnih služb v občini
	izvajanje preventivnih programov
	zagotavljanje oskrbe starejših
dvig kulturne ravni in kvalitete ponudbe	zagotavljanje prostorskih pogojev za delovanje
	povezovanje javnih zavodov in društev s področja kulture
	nadgradnja programov glede na nove trende
raznovrstne športne dejavnosti	prenova in posodabljanje obstoječe javne športne infrastrukture
	nadgradnja obstoječih in oblikovanje novih programov športa
lokalna pridelava in oskrba s hrano	povezovanje ponudnikov kmetijskih izdelkov in proizvodov
	vzpostavitev prostora za prodajo lokalno pridelane hrane

kazalnik	izhodiščno stanje*	željeno stanje (2027)	vir podatkov
naravni prirast	- 23 (l. 2015)	pozitiven	SURS
selitveni prirast	96 (l. 2015)	pozitiven	SURS
število izvedenih programov za medgeneracijsko povezovanje	0 (l. 2016)	20	občina
število izvedenih programov za pridobivanje neformalnih znanj (vseživljenjsko učenje) na leto	20 (l. 2016)	30	UTŽO
število diplomantov na 1.000 prebivalcev	8,7 (l. 2015)	9,5	SURS
število obiskovalcev kulturnih dogodkov	38.783	50.000	SURS

* kot izhodiščno stanje so opredeljeni podatki za zadnje dostopno leto

4 Infrastruktura za razvoj

Brez urejene infrastrukture si ne moremo predstavljati razvoja občine ter nemotenega delovanja in razvoja gospodarstva in družbe. Zato sta urejanje okoljske infrastrukture in energetska učinkovitost prepoznani kot ena od glavnih prednostnih nalog občine. V ospredje pa postavljamo tudi trajnostno mobilnost - vzpostavitev trajnostnega prometnega sistema, ki zagotavlja dostopnost delovnih mest in storitev za vse, izboljšuje prometno varnost, zmanjšuje onesnaževanje, povečuje učinkovitost in zmanjšuje stroške prometa ter izboljšuje privlačnost in kakovost okolja.

Glavni cilji, ki se jih zasleduje v okviru te prednostne osi in ukrepi so:

cilj	ukrep
ustrezna okoljska infrastruktura (pitna voda, odpadna voda, ravnanje z odpadki)	izgradnja sistemov odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode v aglomeracijah
	izgradnja in obnova vodovodnih sistemov
	nadgradnja sistema ravnanja z odpadki
učinkovito upravljanje z energijo	izraba lokalnih energetskih virov
	energetsko opismenjevanje prebivalcev
	energetska prenova stavbnega fonda (javnega in zasebnega)
trajnostna mobilnost*	izgradnja infrastrukture za pešce in kolesarje
	izboljšanje javnega potniškega prometa
	ureditev mirujočega prometa
	vzpostavitev pogojev za elektro mobilnost
	promocija trajnostne mobilnosti

* ukrepi povzeti po Celostni prometni strategiji (CPS) občine Šmarje pri Jelšah (marec 2017)

kazalnik	izhodiščno stanje*	željeno stanje (2027)	vir podatkov
delež priključenosti na kanalizacijsko omrežje v posamezni aglomeraciji (%):	(l. 2015)		OKP Rogaška Slatina
Šmarje pri Jelšah	79	95	
Šentvid pri Grobelnem	0	95	
Gornja vas	0	95	
Mestinje	10	95	
Grličice	9	95	
Grobelno del	0	95	
delež priključenosti na vodovodno omrežje (%)	95 (l. 2015)	95	OKP Rogaška Slatina
delež priključenosti na plinovodno omrežje (%)	0 (l. 2016)	50 %	koncesionar
število verificiranih programov na področju energetskih vsebin	0 (l. 2016)	10	občina
število energetske saniranih občinskih javnih stavb	3 (l. 2016)	10	občina
delež pešcev (%)	16 (l. 2016)	povečanje za 5 %	CPS občine

* kot izhodiščno stanje so opredeljeni podatki za zadnje dostopno leto

Vizija občine Šmarje pri Jelšah:

Zakladnica doživetij med zelenimi griči.

Občina Šmarje pri Jelšah - turistično privlačna, gospodarsko stabilna, prometno dostopna in trajnostna občina.

horizontalne vsebine				
izobraževanje in usposabljanje		povezovanje in sodelovanje		
krepitev raziskav, razvoja in inovacij				
prednostne osi				
1	2	3	4	
Turistična destinacija	Konkurenčno gospodarstvo	Kakovostno življenjsko okolje	Infrastruktura za razvoj	
cilji in ukrepi				
povečati obseg turizma	<ul style="list-style-type: none"> ✓ povezovanje turističnih ponudnikov v občini ✓ spodbujanje podjetništva in inovativnosti v turizmu ✓ oblikovanje celostnih turističnih produktov za ciljne skupine ✓ trženje in predstavitev turističnih produktov 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ povezovanje gospodarstvenikov v občini ✓ spodbujanje podjetništva in inovativnosti ✓ vzpostavitev razvojnega jedra (inkubator) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vzpostavitev prostora namenjenega medgeneracijskemu povezovanju ✓ priprava in izvedba programov za povezovanje generacij ✓ spodbujanje prostovoljstva 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ izgradnja sistemov odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode v aglomeracijah ✓ izgradnja in obnova vodovodnih sistemov ✓ nadgradnja sistema ravnanja z odpadki
spodbuditi vključevanje kulturne dediščine v turizem	<ul style="list-style-type: none"> ✓ evidentiranje in valorizacija snovne in nesnovne kulturne dediščine v občini ✓ investicije v ohranjanje in obnovo kulturne dediščine ✓ umeščanje vsebine v kulturne objekte 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ponudba konkurenčnih lokacij za poslovno dejavnost ✓ izboljšanje infrastrukture (komunalna opremljenost, prometna dostopnost, IKT) poslovnih lokacij 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zagotavljanje prostorskih pogojev ✓ mrežno povezovanje javnih zavodov s področja izobraževanja ✓ priprava in izvedba programov za pridobivanje neformalnih znanj (vseživljenjsko učenje) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ izraba lokalnih energetskih virov ✓ energetsko opismenjevanje prebivalcev ✓ energetska prenova stavbnega fonda (javnega in zasebnega)
spodbuditi vključevanje kmetijstva v turizem	<ul style="list-style-type: none"> ✓ izobraževanje in povezovanje ponudnikov ✓ dopolnilne dejavnosti na kmetijah 		<ul style="list-style-type: none"> ✓ ohranjanje zdravstvenih in socialnih služb v občini ✓ izvajanje preventivnih programov ✓ zagotavljanje oskrbe starejših 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ izgradnja infrastrukture za pešce in kolesarje ✓ izboljšanje javnega potniškega prometa ✓ ureditev mirujočega prometa ✓ vzpostavitev pogojev za elektro mobilnost ✓ promocija trajnostne mobilnosti
		urejeno zdravstvo in socialna varnost		
		dvig kulturne ravni in kvalitete ponudbe	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zagotavljanje prostorskih pogojev za delovanje ✓ povezovanje javnih zavodov in društev s področja kulture ✓ nadgradnja programov glede na nove trende 	
		raznovrstne športne dejavnosti	<ul style="list-style-type: none"> ✓ prenova in posodabljanje obstoječe javne športne infrastrukture ✓ nadgradnja obstoječih in oblikovanje novih programov športa 	
		lokalna pridelava in oskrba s hrano	<ul style="list-style-type: none"> ✓ povezovanje ponudnikov kmetijskih izdelkov in proizvodov ✓ vzpostavitev prostora za prodajo lokalno pridelane hrane 	
strateški projekti				
Občuti 4 letne čase – oblikovanje turističnega produkta	Podjetniški inkubator	<ul style="list-style-type: none"> Medgeneracijski center Oskrbovana stanovanja Vzpostavitev krajevnega središča v naselju Šmarje pri Jelšah 	<ul style="list-style-type: none"> Plinifikacija naselja Šmarje pri Jelšah Zelena mobilnost Center obnovljivih virov energije Okoljska infrastruktura 	

6 STRATEŠKI PROJEKTI

Občuti 4 letne čase	
Prednostna os	1 Turistična destinacija
Ozadje projekta	<p>Tako kulturna dediščina in kot pokrajinske značilnosti občine so prepoznane prednosti občine, ki ponujajo izjemne potenciale za dvig ravni turizma v občini. V občini so prepoznani posamezni ponudniki in posamezni turistični produkti, ki pa med seboj niso povezani. Turizem trenutno v občini ne predstavlja pomembnejše gospodarske panoge, kar si želimo spremeniti.</p> <p>Namen projekta je oblikovati celostno turistično ponudbo, ki bo domačinom v ponos in turistom v doživetje s poudarkom na sonaravnem turizmu (ponudniki storitev, kulinarično - enološka ponudba, zelena infrastruktura, dejavnosti, dogodki – identifikacija skupnih interesov s poudarkom na obstoječem znanju, izkušnjah ter njihovi izmenjavi).</p>
Specifični cilji projekta	<ul style="list-style-type: none"> ❖ trajnostni razvoj turizma in z njim povezane zelene ekonomije lokalnega področja ❖ povezovanje in sodelovanje ❖ ohranjanje dediščine (nosilci znanja, prenos znanja, ohranjanje znanja) ❖ aktivno preživljanje prostega časa ❖ socialna vključenost
Aktivnosti	<p>Predvidena je izvedba aktivnosti znotraj štirih vsebinskih sklopov.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. KULINARIČNO - ENOLOŠKI TURIZEM: Oprelitev krajevno značilne kulinarične in enološke ponudbe. Definirajo se optimalni poslovni modeli za razvoj kulinarične – enološke - namestitvene turistične ponudbe in turističnih produktov. Opredeležijo se modeli za povezovanje celotne verige na lokalni ravni v celovito ponudbo ter blagovno znamko. Z izvajanjem izobraževalni aktivnosti se krepijo zmogljivosti človeških virov v kulinarični – enološki- namestitveni turistični ponudbi. S tem vsebinskim sklopom je predvideno močno vključevanje kmetijstva v razvoj turistične ponudbe in razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah. 2. ZGODBARJENJE (STORYTELLING): Sklop obsega vpenjanje turističnih produktov v zgodbo (turistični trženjski potencial) - oblikovanje in pripovedovanje zgodb kot učinkovito orodje v pomoč razvoju in trženju Občine Šmarje pri Jelšah kot turistične destinacij, produktov, znamenitosti in ponudnikov. 3. ZELENA INFRASTRUKTURA: Sklop obsega ureditev kopališča in etno eko parka. Kopališče bi se uredilo v športnem parku v naselju Šmarje. Kopališče bi poleg »bazena« vključevalo vso ostalo podporno infrastrukturo (garderobe, gostinski objekt, igralne površine in parkirišče) ob kopališču bi se uredilo tudi postajališče za avtodome. Namen etno eko parka je ustvariti pogoje za aktivno preživljanje prostega časa in učenje v naravi. V sklopu parka bi se uredilo tudi avtomatizirano kolesarsko omrežje. 4. UREDITEV TEMATSKIH POTI: Predvidena je ureditev in enotna označitev različnih tematskih poti: <ul style="list-style-type: none"> - verska pot, - kulinarično – enološka pot,

	<ul style="list-style-type: none"> - vodna pot, - športno – rekreacijske – pohodniške poti (konjeniške poti, kolesarske poti, pešpoti).
Nosilci	Občina Šmarje pri Jelšah, lokalni ponudniki
Finančni plan	60.000 € za projektno dokumentacijo za kopališče, 50.000 € za postajališče za avtodome, za ostale vsebine ocenjena vrednost do 1.000.000 €
Okvirni terminski plan projekta	2017, 2018, 2019
Možni viri financiranja	Operativni programi 2014-2020, Evropski regionalni sklad, javno - zasebno partnerstvo, občinski proračun
Napotki za izvedbo, povezovanje, pomembni kontakti	Zavod za turizem, šport in mladino Šmarje pri Jelšah
Kazalnik	<ul style="list-style-type: none"> • število vključenih lokalnih ponudnikov • število turistov/leto • število prenočitev/leto • vzpostavljena turistična infrastruktura • število projektov na področju turizma • število usposobljenih turističnih vodnikov za prikaz vsebin

Podjetniški inkubator	
<i>Prednostna os</i>	<i>2 Konkurenčno gospodarstvo</i>
Ozadje projekta	<p>V občini je prepoznana slaba podjetniška klima in kultura - visoka je stopnja brezposelnosti v starostnem obdobju 25-29 let (med 18 in 19%), samozaposlenih je 25% aktivnih prebivalcev, približno 30% delovno aktivnih prebivalcev migrira v zaposlitvena središča izven občine.</p> <p>V tujini in v Sloveniji poznamo različne oblike podjetniških pospeševalnikov, ki na enem mestu združujejo ljudi s poslovnimi idejami, jim nudijo pomoč pri zagonu podjetja, vstopu na trg in mreženju z drugimi podjetji in podobnimi centri. Podjetniške inkubatorje so na sploh prepoznali kot izredno pomembne za gospodarski razvoj države.</p> <p>Občina Šmarje pri Jelšah v sodelovanju z drugimi občinami v regiji sodeluje pri pripravi projekta Mreženje podjetniških inkubatorjev, ki predstavlja dodatno podporno okolje za vzpostavitev podjetniškega inkubatorja.</p>
Specifični cilji projekta	<ul style="list-style-type: none"> ❖ spodbujanje podjetništva med mladimi ❖ preprečiti beg možganov oz. omogočiti pogoje za vračanje mladih po pridobljeni izobrazbi oz. mednarodnih izkušnjah ❖ zagotavljanje trdnih gospodarskih temeljev
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Vzpostavitev podjetniškega inkubatorja <p>Okvirne storitve, ki se bodo izvajale v podjetniškem inkubatorju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podporne storitve v fazi razvoja poslovne ideje (mentorstvo, preverjanje idej,...) - spodbujanje podjetniške kulture in inovativnosti v lokalnem okolju, - ponudba prostorov (prostori za srečevanja in mreženje, co-working, prostori za samostojne ustvarjalce, inkubacijski prostori za nova podjetja,...), - dogodki in usposabljanja, - spodbude za mlade podjetnike za uresničevanje inovativnih in kreativnih poslovnih idej v sodelovanju z Območno obrtno podjetniško zbornico Šmarje pri Jelšah. <ul style="list-style-type: none"> • Vzpostavitev Kluba podjetnikov <p>Klub podjetnikov, bi se ustanovil na podlagi interesa med podjetniki v občini. Namen kluba je ustanovitev interesnega združenja, ki bi združeval podjetnike v občini Šmarje pri Jelšah, lahko tudi širše, s ciljem mreženja, ustvarjanja skupnih produktov in prenosa znanj ter dobrih praks.</p> <p>Podjetniški inkubator bi deloval v stavbi stare šole, kjer bi zasedel del prostorov (drugo nadstropje). Zagotovile bi se površine v velikosti 380 m².</p>
Nosilci	Občina Šmarje pri Jelšah
Finančni plan	432.440 € (stroški se nanašajo na gradnjo oz. preureditev prostorov), druge mehke vsebine 25.000 €.
Okvirni terminski plan projekta	2017, 2018
Možni viri financiranja	občinski proračun, ob pripravi projekta preučiti možnosti sofinanciranja
Napotki za izvedbo, povezovanje, pomembni kontakti	<ul style="list-style-type: none"> • Izvedba ciljno vodenih delavnic: z namenom prepoznavanja in motiviranja mladih podjetnikov, študentov, dijakov in brezposelnih za vključitev v tovrstno podporno okolje oz. uresnitvi svoje poslovne ideje. Na delavnicah bi bile predstavljene podjetniške možnosti in priložnosti ter koristi skupnega sodelovanja pri oblikovanju podpornega okolja za podjetništvo. Predstavljeni bi bili primeri dobre prakse oz. različni načini vstopa v podjetniške vode.

	<ul style="list-style-type: none">• Izvedba natečaja za podjetniške ideje/Izvedba poziva za vključitev v podjetniški inkubator• Opredelitev organizacijske oblike vodenja in delovanja podjetniškega inkubatorja• Opredelitev letnega načrta izvajanja aktivnosti podjetniškega inkubatorja• Vzpostavljeno sodelovanje z Mrežo podjetniških inkubatorjev v regiji <p>- Območna Obrtno-Podjetniška zbornica Šmarje pri Jelšah - Razvojna agencija Sotla</p>
Kazalnik	<ul style="list-style-type: none">• število izvedenih dogodkov in usposabljanj• število novo nastalih podjetij• število novih delovnih mest

Medgeneracijski center	
<i>Prednostna os</i>	<i>3 Kakovostno življenjsko okolje</i>
Ozadje projekta	V občini je bilo prepoznano slabo medgeneracijsko povezovanje. V sklopu Kulturnega doma deluje univerza za tretje življenjsko obdobje, v kateri pa se srečujejo predvsem starejši. Medgeneracijski center predstavlja osrednji prostor zbiranja v lokalnem okolju, njegov namen pa je druženje, ohranjanje oziroma širjenje socialne mreže in zadovoljevanje potreb različnih oblik družin, posameznih družinskih članov v vseh življenjskih obdobjih, starejših in drugih ranljivih skupin. Dejavnosti centra so preventivne narave in so namenjene socialnemu vključevanju ranljivih družbenih skupin oziroma preprečevanju zdrsa v socialno izključenost. V okviru centra se izvajajo številne dejavnosti, s poudarkom na socialnem vključevanju, izobraževanju ter medkulturnem in medgeneracijskem povezovanju.
Specifični cilji projekta	<ul style="list-style-type: none"> ❖ integracija ranljivih ciljnih skupin in preprečevanje socialne izključenosti ❖ ciljnim skupinam ponuditi dostopne, raznolike in kakovostne programe (vsebine, aktivnosti) ❖ graditev solidarnosti, zaupanja in medsebojne pomoči med generacijami in posledično vzpostavitev učinkovitejšega delovanja skupnosti
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Ureditev prostorov primernih za izvajanje vsebin medgeneracijskega druženja (stara šola /Šmarski hram/Kulturni dom) • Opredelitev organizacijske oblike vodenja in delovanja medgeneracijskega centra • Okvirne vsebine: <ul style="list-style-type: none"> - neformalno druženje in srečevanje, ki ni vsebinsko določeno in ciljnim skupinam predstavlja ustvarjanje in/ali vzdrževanje socialne mreže, - informiranje uporabnikov - posredovanje informacij o razpoložljivih storitvah s področja preprečevanja, obvladovanja in odpravljanja socialnih stisk in težav, - vsebine, namenjene krepitvi socialne vključenosti, opolnomočenju ter razvijanju socialnih, zdravstvenih, kulturnih in finančnih kompetenc, - izobraževalne in praktične delavnice. <p>Aktivnosti se običajno oblikujejo glede na potrebe, želje in interese udeležencev. Teme se povezujejo z digitalno pismenostjo, zdravjem, osebnostno rastjo, ročnimi spretnostmi, udeleženci lahko ustvarjajo in aktivno preživljajo prosti čas. Poleg programov so aktivnosti običajno usmerjene tudi v informiranje udeležencev ter povezovanje z lokalnimi organizacijami.</p>
Nosilci	Občina Šmarje pri Jelšah
Finančni plan	350.000 €
Okvirni terminski plan projekta	2018
Možni viri financiranja	programi teritorialnega sodelovanja 2014-2020, nacionalna sredstva, občinski proračun
Napotki za izvedbo, povezovanje, pomembni kontakti	<p>V projekt je potrebno vključiti čim večje število prostovoljcev, posledično je pomembno povezovanje z lokalnimi organizacijami, združenji, zdravstvenimi ustanovami in društvi.</p> <p>Za aktivno delovanje centra je potrebno tudi povezovanje z ostalimi občinami v regiji, za vzpostavitev aktivne mreže medgeneracijske solidarnosti.</p> <p>Za delo v centru je potreben ustrezno usposobljen kader – primer dobre prakse je izobraževanje organizatorjev mreže, ki jih izvaja Inštitut Antona Trstenjaka za medgeneracijsko sožitje.</p>
Kazalnik	<ul style="list-style-type: none"> • vzpostavljen medgeneracijski center Šmarje pri Jelšah

	<ul style="list-style-type: none">• število izvedenih delavnic/programov• število INFO točk in svetovalnih pisarn (starejše, mlade, druge skupine)• število izvedenih usposabljanja za prostovoljce• število vključenih prostovoljcev• število udeležencev delavnic/programov• število medijskih objav
--	---

Oskrbovana stanovanja	
<i>Prednostna os</i>	<i>3 Kakovostno življenjsko okolje</i>
Ozadje projekta	Oskrbovana stanovanja spadajo med oblike institucionalnega varstva. Namenjena so starejšim ljudem, ki se sami ne morejo več v celoti oskrbovati ali negovati, kljub temu pa lahko še vedno živijo razmeroma samostojno življenje z večjo ali manjšo pomočjo strokovnega osebja. Storitve varstva se izvaja v funkcionalno povezanih in potrebam starejših ljudi prilagojenih stanovanjih – tako imenovanih varovanih ali oskrbovanih stanovanjih.
Specifični cilji projekta	<ul style="list-style-type: none"> ❖ zagotavljanje kakovostnih storitev dolgotrajne oskrbe starejših ❖ skrajševanje čakalnih dob za bivalne v domovih za starejše
Aktivnosti	Občina želi urediti oskrbovana stanovanja v neposredni bližini Doma upokojencev in Kulturnega doma. Za ta namen je bil tudi že sprejet prostorski načrt, ki omogoča gradnjo oskrbovanih stanovanj na izbrani lokaciji. V letu 2018 je predvidena izdelava projektne dokumentacije in pridobitev gradbenega dovoljenja, po opredelitvi finančnega modela bo sledila gradnja stanovanj.
Nosilci	Občina Šmarje pri Jelšah, zasebni partner
Finančni plan	377.000 € (projektna dokumentacija), ocenjena vrednost vseh faz investicije cca. 5,9 mio €
Okvirni terminski plan projekta	2018 - 2020
Možni viri financiranja	občinski proračun, javno - zasebno partnerstvo
Napotki za izvedbo, povezovanje, pomembni kontakti	<ul style="list-style-type: none"> • potrebna zagotovitev nujne pomoči preko klicnih centrov za pomoč na daljavo • potrebo zagotoviti izvajanje zdravstvenega varstva in zdravstvene nege
Kazalnik	<ul style="list-style-type: none"> • število oskrbovanih stanovanj • število vlog za oskrbovana stanovanja

Vzpostavitev krajevnega središča v naselju Šmarje pri Jelšah	
<i>Prednostna os</i>	<i>3 Kakovostno življenjsko okolje</i>
Ozadje projekta	Pri projektu gre za ureditev krajevnega središča v naselju Šmarje pri Jelšah oz. oblikovanje in razvoj osrednjega prostora v občini Šmarje pri Jelšah. Prostor, ki je vzet v obravnavo je območje Aškerčevega trga.
Specifični cilji projekta	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ureditev in razvoj osrednjega prostora v občini ❖ oživitev območja
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Izvedba natečaja za idejno rešitev od katere se pričakuje, da prepozna že ustvarjene nastavke in ustvari prostor, ki bo naselju dal prepoznavnost in identiteto. Za doseg cilja se predlagajo rešitve, ki predvidevajo ustvarjanje novih izvornih rešitev javnega prostora. Velik poudarek se pričakuje na predlogu urbane opreme in obdelave javnih prostorov. Sprejeta rešitev bi bila kot izvedbeni okvir, ki bi se etapno izvajal do zastavljene celote. • Obnova objekta Šmarski hram v sodoben poslovno-komercialni objekt v novi podobi in spremenjeni programske vsebini. • V prenovljeno zgradbo bo svoje prostore preselila tudi občinska uprava. <p>Trg pred Kulturnim domom bo tako postal osrednji prireditveni prostor. Na trgu se bodo odvijali ciljno organizirani dogodki in prireditve. Svoje prostore bo našla tudi tedenska »tržnica« za prodajo lokalno pridelanih kmetijskih pridelkov in izdelkov.</p>
Nosilci	Občina Šmarje pri Jelšah
Finančni plan	1.521.340 € (odkup dela prenovljenega Šmarskega hrama)
Okvirni terminski plan projekta	2017 – 2019 (prenova Šmarskega hrama in preselitev občinske uprave)
Možni viri financiranja	občinski proračun
Napotki za izvedbo, povezovanje, pomembni kontakti	<p>Izvedba natečaja za idejno rešitev</p> <p>Opredelitev vodje projekta znotraj občinske uprave</p> <p>Povezovanje s predstavniki izvajalcev kulturnih, umetniških, športnih prireditev</p> <p>Povezovanje s kmetovalci ponudniki lokalnih pridelkov</p> <p>Povezovanje z Zavodom za turizem, šport in mladino Šmarje pri Jelšah</p>
Kazalnik	<ul style="list-style-type: none"> • sprejeta izvorna rešitev javnega prostora na območju Aškerčevega trga • opredelitev izvedbenega okvirja za etapno izvedbo zastavljene celote • število izvedenih dogodkov • število obiskovalcev na prireditvah • prepoznavnost centra med občani

Plinifikacija naselja Šmarje pri Jelšah	
<i>Prednostna os</i>	<i>4 Infrastruktura za razvoj</i>
<i>Cilji prednostne osi</i>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ <i>ustrezna okoljska infrastruktura (pitna voda, odpadna voda, ravnanje z odpadki)</i> ❖ <i>učinkovito upravljanje z energijo</i> ❖ <i>trajnostna mobilnost</i>
Ozadje projekta	Prve aktivnosti za plinifikacijo naselja Šmarje segajo v leto 1991. Aktivnosti so se obnovile v letu 2015, ko se je izdelala idejna študija plinifikacije, na podlagi katere je Občinski svet občine Šmarje pri Jelšah sprejel odločitev, da se nadaljuje z aktivnostmi za izvedbo plinifikacije naselja Šmarje pri Jelšah. V letu 2016 je bil sprejel občinski odlok, ki omogoča podelitev koncesije opravljanje izbirne lokalne gospodarske javne službe operaterja distribucijskega sistema zemeljskega plina vključno z izgradnjo plinovodnega omrežja. V letu 2017 se nadaljuje s postopki izbora koncesionarja. Izgradnja plinovodnega omrežja predvidena v letih 2017 in 2018.
Specifični cilji projekta	<ul style="list-style-type: none"> ❖ zanesljiva oskrba in sprejemljiva cena toplote ❖ zmanjšanje škodljivih vplivov na okolje ❖ zagotavljanje novih energetskih virov o okolju
Aktivnosti	V sklopu projekta so predvidene sledeče aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - podelitev koncesije, - izdelava projektne dokumentacije, - pridobitev gradbenega dovoljenja, - izgradnja omrežja, - priključevanje uporabnikov.
Nosilci	Občina Šmarje pri Jelšah, koncesionar
Finančni plan	stroški koncesionarja
Okvirni terminski plan projekta	2017 - 2018
Možni viri financiranja	koncesionar
Napotki za izvedbo, povezovanje, pomembni kontakti	Povezovanje z izbranim koncesionarjem. Oblikovanje sodelovanja z izbranim koncesionarjem in lokalno energetsko pisarno kot pomoč uporabnikom pri priključitvi na plinovodno omrežje.
Kazalnik	<ul style="list-style-type: none"> • dolžina plinovodnega omrežja • število neaktivnih priključkov

Zelena mobilnost	
<i>Prednostna os</i>	<i>4 Infrastruktura za razvoj</i>
<i>Cilji prednostne osi</i>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ <i>ustrezna okoljska infrastruktura (pitna voda, odpadna voda, ravnanje z odpadki)</i> ❖ <i>učinkovito upravljanje z energijo</i> ❖ <i>trajnostna mobilnost</i>
Ozadje projekta	V Sloveniji emisije iz prometa predstavljajo okoli 30 % vseh emisij toplogrednih plinov. V urbanih okoljih je postal promet glavni onesnaževalec ozračja (prašni delci, dušikovimi oksidi in ozon) in zelo pomemben dejavnik preoblikovanja prostora. Občina Šmarje pri Jelšah je, skladno z državnimi usmeritvami, v letu 2016 pristopila k izdelavi Celostne prometne strategije, ki bo opredelila pot občine k trajnosti mobilnosti. Osnovni cilj trajnostne mobilnosti je zadovoljiti potrebe vseh ljudi po mobilnosti in obenem zmanjšati promet, posledično onesnaževanje, emisije toplogrednih plinov in porabo energije. Glavne usmeritve v okviru trajnostne mobilnosti so spodbujanje javnega potniškega prometa, pešačenja in kolesarjenja za opravljanje vsakodnevnih aktivnosti.
Specifični cilji projekta	<ul style="list-style-type: none"> ❖ spodbujanje javnega potniškega prometa ❖ spodbujanje alternativnih oblik mobilnosti – pešačenje, kolesarjenje ❖ zmanjšanje škodljivih vplivov na okolje
Aktivnosti	<p>Ukrepi na področju zelene mobilnosti, ki se bodo izvajali v občini, bodo opredeljeni v okviru Celostne prometne strategije.</p> <p>Občina Šmarje pri Jelšah že sodeluje v projektu Avtomatizirano kolesarsko omrežje, ki je plod sodelovanja s sosednjimi občinami in z možnostmi za prijavo na razpis RA Sotla, LAS Obsotelje in Kozjansko. Gre za skupen projekt, kjer bi se vzpostavilo skupno kolesarsko omrežje s postajami za elektronsko izposojlo koles. Vsaka postaja bi imela 5 navadnih in 2 električni kolesi, ki si jih lahko sposodijo turisti ali domačini in jih vrnejo na katero koli postajo v mreži. V občini Šmarje pri Jelšah bi s projektom pridobili 2 postaji za izposojlo koles, in sicer bi bila ena lokacija v neposredni bližini železniške postaje, druga na začetku kolesarske steze.</p>
Nosilci	Občina Šmarje pri Jelšah
Finančni plan	50.000 € (izvedba projekta avtomatizirano kolesarsko omrežje)
Okvirni terminski plan projekta	2017 - 2020
Možni viri financiranja	občinski proračun, Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014 -2020
Napotki za izvedbo, povezovanje, pomembni kontakti	Posebna skrb naj se nameni spreminjanju potovalnih navad občanov. Urejena infrastruktura (kolesarske steze, pešpoti, javni promet,...) še ne pomeni trajnostne mobilnosti, pomembno je zagotoviti uporabnike, ki bodo to infrastrukturo uporabljali za opravljanje svojih vsakodnevnih obveznosti (pot v šolo, službo, po nakupih,...). Pomembno je zgodnje izobraževanje –vključevanje vrtcev in šol.
Kazalnik	<ul style="list-style-type: none"> • glej kazalnike opredeljene znotraj Celostne prometne strategije Občine Šmarje pri Jelšah

Center obnovljivih virov energije	
<i>Prednostna os</i>	<i>4 Infrastruktura za razvoj</i>
<i>Cilji prednostne osi</i>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ <i>ustrezna okoljska infrastruktura (pitna voda, odpadna voda, ravnanje z odpadki)</i> ❖ <i>učinkovito upravljanje z energijo</i> ❖ <i>trajnostna mobilnost</i>
Ozadje projekta	<p>Pri projektu gre za izvedbo naložbe v opremljanje Centra za spoznavanje obnovljivih virov energije in učinkovite rabe energije oz. izobraževalnega centra na področju obnovljivih virov energije in energetske učinkovitosti, ki bi povezal znanost, izobraževanje in gospodarstvo in bi bil namenjen širokemu krogu končnih uporabnikov. Posebni poudarek bo na sončni energiji po vzoru podobnih centrov, ki obstajajo v Nemčiji in geotermalni energiji kot prepoznanimu potencialu v občini Šmarje pri Jelšah.</p> <p>Učni center bo tako mesto, ki bo spodbujalo dialog med znanostjo in šolstvom, na način, ki zagotavlja usposabljanje učiteljev vseh predmetov na različnih temah, kot so OVE, varovanje podnebja, klimatske spremembe, URE. V učnem centru se bodo izvajali tudi praktični poskusi, s pomočjo katerih bodo imeli učitelji in učenci pod vodstvom strokovnjakov, možnost direktnega stika z raziskovanjem in znanostjo na splošno. V učnem centru je predvidena tudi izvedba različnih prireditev za ozaveščanje o obnovljivih virih energije in URE. Učni center bi služil tudi povezovanju dela študentov in raziskovalcev z namenom oblikovanja raziskovalnih projektov v sodelovanju oz. potrebami gospodarstva. Slabo znanje o pomenu obnovljivih virov energije in energetske učinkovitosti v družbi in gospodarstvu velikokrat naleti na negativen odnos pri zasledovanju trendov na tem področju.</p>
Specifični cilji projekta	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ustvarjanje pogojev za širjenje znanja v izobraževalnem sistemu o uporabi in koristi OVE in URE ❖ spodbujanje prenosa tehnologije, inovacij in podjetniške kulture ciljnih skupin projekta ❖ izobraževanje prebivalstva o potrebi in pomenu uporabe obnovljivih virov energije in energetske učinkovitosti
Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Oblikovanje splošnega izobraževalnega programa za OVE in URE, ki bo dvignil znanje učencev, študentov in širše javne skupine in ki zdaj ni na voljo oziroma je možno le v okviru specializiranih programov posameznih fakultet, kar koristi le majhnemu številu ljudi. • Dvig tehničnega znanja učencev v osnovnih in srednjih šolah v Sloveniji, ki je na nizki ravni, kar se kaže v ne zainteresiranosti za nadaljevanje študija na tem področju. • Seznanitev gospodarstva in gospodinjstev s tehničnimi in tehnološkimi možnostmi, ki izhajajo iz uporabe novih in inovativnih oblik. • Vzpostavitev boljšega sodelovanja med industrijo in znanostjo na področju URE in OVE s pomočjo prepoznavanja potreb in iskanja rešitev. • Omogočiti infrastrukturo in opremo za šoloobvezne kot ostale zainteresirane (gradbeništvo, arhitektura, strojništvo, elektrotehnika, varstvo okolja, vodenje projektov v energetske sektorju, itd) za praktično delo. <p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • priprava projektne naloge in zagotavljanje virov financiranja • opremljanje stavbe Centra za učenje o obnovljivih virov energije in učinkovite rabe energije • ustanavljanje novih institucij za upravljanje Centra • specializirana usposabljanja vodstvenega in strokovnega osebja

	<ul style="list-style-type: none"> • komunikacijske in promocijske dejavnosti
Nosilci	Občina Šmarje pri Jelšah (I faza), Fakulteta za strojništvo, Lokalna energetska agencija, itd.
Finančni plan	300.000 €
Okvirni terminski plan projekta	2017, 2018, 2019, 2020
Možni viri financiranja	Erasmus +
Napotki za izvedbo, povezovanje, pomembni kontakti	<p>Posebno pozornost nameniti zagotavljanju povezovanja ključnih deležniških skupin (ministrstva, raziskovalna razvojne, izobraževalne inštitucije, gospodarstvo, šolstvo). Oblikovanje programskih vsebin na način zagotavljanja samo- zadostnosti projektnih aktivnosti po preteku prejema finančnih pomoči.</p> <p>Vzpostavitev tesnega sodelovanja si vključeni partnerji na projektu ERASMUS +</p>
Kazalnik	<ul style="list-style-type: none"> • vzpostavljen program za sistematično izobraževanje učiteljev in učencev na temo obnovljivih virov energije in energetske učinkovitosti • število izvedenih praks študentov • število izvedenih usposabljanj za specializirane poklice • število razvoja inovacij in prenosa znanja, tehnologije in najboljših praks • število pomoči pri zagonu podjetniških vlaganj oz novo ustanovljenih podjetij na področju obnovljivih virov energije

Okoljska infrastruktura	
<i>Prednostna os</i>	<i>4 Infrastruktura za razvoj</i>
<i>Cilji prednostne osi</i>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ <i>ustrezna okoljska infrastruktura (pitna voda, odpadna voda, ravnanje z odpadki)</i> ❖ <i>učinkovito upravljanje z energijo</i> ❖ <i>trajnostna mobilnost</i>
Ozadje projekta	Občina mora skladno s predpisi zagotavljati ustrezno odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, oskrbo z vodo in ravnanje z odpadki.
Specifični cilji projekta	<ul style="list-style-type: none"> ❖ urejeno odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode v vseh aglomeracijah ❖ ustrezna oskrba s pitno vodo ❖ ustrezno ravnanje z odpadki
Aktivnosti	<p>Na področju odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode je potrebno na območjih, kjer je predpisana izgradnja javne kanalizacije, dograditi ali na novo zgraditi javne kanalizacijske sisteme. V letu 2017 je predvidena izgradnja kanalizacije v aglomeraciji Šmarje, izgradnja kanalizacije Mestinje (3. faza) ter ostalih manjših kanalizacij in priprava projektne dokumentacije za skupni kanalizacijski sistem Šentvid in Grobelno.</p> <p>Na področju oskrbe s pitno vodo bo potrebno za zagotovitev zadostnih količin zdravstveno ustrezne pitne vode iz javnega vodovodnega omrežja in brez prekinitev dobave:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obnoviti cevovode in vodne objekte, - urediti količinsko spremljanje pretokov vode iz zajetij in po podsistemih ter dokončati projekt daljinskega nadzora, - poiskati dodatne količine pitne vode z vzpostavitvijo novih vodnih virov. <p>V letu 2017 se namenljajo sredstva za investicijsko vzdrževanje in dograjevanje vodovodnega omrežja (nadaljevanje izgradnje nove vodne vrtine VT-4).</p> <p>Za zagotovitev ustreznega ravnanja z odpadki bo potrebna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razširitev obstoječega zbirnega centra pri KČN Šmarje pri Jelšah, - nadgradnja sistema zbiranja in odvoza ločeno zbranih odpadkov (»od vrat do vrat«) s ciljem povečevanja količin ločeno zbranih odpadkov ter uvedba sistema »plačaj kolikor odložiš«.
Nosilci	Občina Šmarje pri Jelšah
Finančni plan	494.364 € (odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode), 202.891 € (oskrba s pitno vodo) za leto 2017
Okvirni terminski plan projekta	2017 - 2027
Možni viri financiranja	občinski proračun
Napotki za izvedbo, povezovanje, pomembni kontakti	Pri izvajanju aktivnost je potrebno tesno sodelovanje med občinskimi strokovnimi službami in javnim podjetjem OKP Rogaška Slatina d.o.o. Za posamezno področje se lahko pripravi večletni akcijski načrt/operativni program, v katerem bodo opredeljene potrebne investicije, rangirane glede na nujnost izvedbe.
Kazalnik	<ul style="list-style-type: none"> • dolžina kanalizacijskega omrežja • dolžina obnovljenega vodovodnega omrežja • količina odloženih odpadkov na prebivalca

7 SPREJEM, IZVAJANJE, SPREMLJANJE IN DOPOLNJEVANJE STRATEGIJE

Sprejem

Strategijo razvoja sprejme občinski svet.

Odgovornost in organiziranost za izvajanje strategije

Operativno se strategija izvaja prek projektov in aktivnosti, finančno pa prek umestitve projektov v vsakoletne načrte razvojnih programov. Izvajanje poteka na projektni način in v skladu z zakonodajo za posamezno področje.

Za izvajanje strategije razvoja je odgovoren župan. Za vodenje izvajanja strategije župan lahko pooblasti podžupana ali direktorja občinske uprave.

V operativno izvajanje strategije so vključeni različni nosilci posameznih projektov/aktivnosti. Nosilci so odgovorni za vse faze življenjskega cikla projekta, od faze načrtovanja, zagona in izvedbe projekta ter finančnega načrtovanja in vodenja. Za operativno izvajanje dokumenta se imenuje nosilec projekta/aktivnosti projekta, ki prihaja iz občinske uprave in je zadolžen za njeno izvajanje, in sicer s spodbujanjem ostalih nosilcev k realizaciji projektov ter iskanjem dodatnih virov financiranja, ki bodo pripomogli k hitrejši realizaciji načrtovanih projektov.

Vrednotenje izvajanja strategije

Z vrednotenjem izvajanja oziroma evalvacijo strategije se z različnimi metodami (analize, vprašalniki, intervjuji,...) presodi doseganje postavljenih ciljev, učinkovitosti ukrepov in projektov ter raba javnih sredstev. Vrednotenje izvajanja strategije oziroma vmesna evalvacija se opravi na vsaki dve leti s pripravo poročila o izvajanju strategije, ki vsebuje:

- pregled uresničevanja ciljev (merljivih kazalnikov),
- pregled napredka po posamezni prednosti osi, ukrepu in posameznem projektu,
- informacijo o ključnih problemih in predlogih za njihovo odpravo oziroma za izboljšanje izvajanja strategije.

Poročilo obravnava in potrdi občinski svet.

Spreminjanje in dopolnjevanje strategije

Strategija je dinamičen dokument, ki bo tekom izvajanja glede na nove situacije doživel spremembe, dopolnitve in popravke. Spremembe strategije se opravi z novelacijo vsaj na pet let, novelacija strategije se tako izvede vsaj v letu 2022. V kolikor se na podlagi dvoletnih poročil ugotovi, da izvajanje strategije ne prispeva k uresničevanju zastavljene vizije in ciljev oziroma ni zaznanega izboljšanja pri opredeljenih kazalnikih, se novelacija strategije lahko izvede v drugačnem časovnem intervalu, kar predlaga županu občinski svet.

Če zaradi spremenjenega makroekonomskega položaja in trendov v občini prihaja do potreb po spremembi strategije, občinski svet spremembo strategije predlaga županu.

Novelacijo strategije sprejme občinski svet na predlog župana.

8 VIRI IN LITERATURA

- Atlas okolja
http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso
- ARSO GIS
<http://gis.arso.gov.si/geoportal/catalog/main/home.page>
- Dejanska raba tal, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
<http://rkg.gov.si/GERK>
- Geografski informacijski sistem občine Šmarje pri Jelšah
<http://gis.iobcina.si/gisapp/Default.aspx?a=SmarjePriJelsah>
- Geografske zasnove lokalne agende občine Šmarje pri Jelšah, Sekirnik Julija, diplomsko delo, Ljubljana, 2005
- Kulturna dediščina, Ministrstvo za kulturo
- Območni razvojni program Obsotelje in Kozjansko 2014 – 2020, Mrežna razvojna agencija Obsotelje in Kozjansko, Šmarje pri Jelšah in Šentjur, 2014
<http://www.ra-sotla.si/>
- Poročilo o pitni vodi za leto 2014 – OKP Rogaška Slatina
http://www.okp.si/vodovod_porocila.php
- Poročilo o obratovalnem monitoringu za komunalno čistilno napravo Šmarje pri Jelšah
<http://www.okp.si>
- Poslovni asistent bizi.si
<http://www.bizi.si>
- Regionalni razvojni program Savinjske regije 2014-2020, Razvojna agencija savinjske regije in Območne razvojne agencije, marec 2015
<http://www.rasr.si/si/savinjska-regija/141>
- Strategija prostorskega razvoja Občine Šmarje pri Jelšah
<https://www.uradni-list.si/1/content?id=100628>
- Statistični urad RS, podatki po občinah
<http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Obcine/Obcine.asp>
- Statistični urad RS, popis kmetijstva
http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Kmetijstvo_2010/Kmetijstvo_2010.asp
- Spletna stran občine Šmarje pri Jelšah
<http://smarje.si/>
- Spletna stran Knjižnice Šmarje pri Jelšah
<http://www.s-je.sik.si/>

PRILOGA: SWOT ANALIZA- po področjih

PREDNOSTI	SLABOSTI
<p>znanje in kadri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobra infrastruktura: vrtci in šole z ustreznim kadrom, ki nudi dobro osnovnošolsko izobrazbo (doseganje dobrih rezultatov na tekmovanjih) - izobražen/usposobljen kader v občini - dobro organizirano izobraževanje za starejše – univerza za tretje življenjsko obdobje - možnost izobraževanja ob delu – ljudska univerza v Rogaški Slatini, Celje,... 	<p>znanje in kadri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odliv oz. odhod mladih izobraženih ljudi iz občine - zaposlitev in življenje v večjih krajih s še boljšimi priložnostmi, premalo delovnih mest v občini - premalo medgeneracijskega povezovanja mladi – starejši (prek neformalnega poučevanja, delavnice,...); ni prenosa praktičnega znanja, izkušenj na mlajše generacije, ker ni sodelovanja/povezovanja - preveč kadra, ki ni zaposljiv (predšolsko, osnovnošolsko poučevanje) - premalo interesa za sodelovanje za skupno dobro - premajhna ambicioznost mladih - ni povezanosti dijakov in študentov iz občine - slabo povezovanje gospodarstva z osnovno šolo - slabo urejeni prostori za izobraževanje ob delu - ljudska univerza bi lahko imela svoje večje prostore - dolgotrajna brezposelnost po zaključku šolanja
<p>skrb za ljudi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sedež institucij v občini (zdravstveni dom, nujna medicinska pomoč, dežurna služba) - dobro organizirana skrb za starejše (pomoč na domu, dom za starejše, kakovostne ter dostopne storitve, začetek gradnje oskrbovanih stanovanj) - prepoznavanje potreb prebivalcev (stanovanja, zdravstvo) - dovolj stanovanj 	<p>skrb za ljudi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - premalo povezanosti med generacijami - finančna situacija starejših (slabe pokojnine, vzdrževanje nepremičnin) - finančna situacija bolnih
<p>kultura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobra infrastruktura na področju kulture (centralni kulturni dom, manjši domovi v vseh krajevnih skupnostih) - aktivna društva, ki delujejo na različnih področjih ljubiteljske kulturne dejavnosti - dobro sodelovanje med kulturnimi društvi - dobri organizatorji dogodkov (v kulturi in športu) - izpostava JSKD - veliko kulturnih in zgodovinskih spomenikov - pestra ponudba kulturnih dogodkov (razstave, koncerti, abonma, kino, literarni večeri, pravlјice za odrasle, potopisi, filmski festival) - dobro obiskane vsebine - znanje obstoječega kadra - sofinanciranje kulturnih društev 	<p>kultura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - premajhna prepoznavnost v širšem prostoru (kulturne in športne prireditve) - slabo povezovanje deležnikov v občini - osredotočanje na ustaljene programe in malo možnosti za inovativne ideje (ozkoglednost, razpršenost oz. pokriva se samo določena področja) - preveč podobnih dogodkov v Rogaški Slatini, Šentjurju, Celju - drago vzdrževanje zgodovinske dediščine - izguba starejših ljudi, ki še poznajo krajevne obrti in znanja - manjka večji pevski zbor in večja gledališka skupina v Šmarju pri Jelšah - prevelike pristojnosti zavoda za kulturno dediščino pri posegih v prostor (fasade, prizidki, ipd.) na objektih, ki so dediščina

<p>šport:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobra športna infrastruktura - prostori za vadbo in rekreacijo so v vsaki vasi, kraju - visoka športna zainteresiranost vseh generacij - veliko aktivnih društev 	<p>šport:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ni nastanitvenega objekta za športni turizem - slabo povezovanje športnih društev v občini, manjka skupno organiziranih prireditev
<p>gospodarstvo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razpoložljiva delovna sila - vzpostavljeno podporno okolje za podjetniški sektor <ul style="list-style-type: none"> - urejene poslovno podjetniške cone - nekaj močnih podjetnikov, ki ne onesnažujejo okolja - veliko samostojnih podjetnikov in malih podjetij, ki so fleksibilni na trgu, ni velikih tovarn od katerih bi bilo odvisno celotno gospodarstvo - veliko znanja o ročnih spretnostih, veliko obrtnikov in majhnih podjetij z unikatnimi znanji - pridnost, delavnost, inovativna naravnost lokalnih podjetnikov z željo po razvoju - še vedno konkurenčni napram Evrope 	<p>gospodarstvo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostopnost - cestna infrastruktura v slabem stanju in relativna oddaljenost od avtoceste, visoki stroški transporta, otežen prevoz težkih tovorov - premalo samoiniciativnosti, premalo ambicioznih in inovativnih podjetij ter podjetnikov, preveč uokvirjeno razmišljanje - neustrezno izobražen kader – večji poudarek na spodbujanju mladih za poklice, ki so zaposljivi, premalo mladih se odloča za tehnične poklice - zaradi razvoja socialističnih podjetij je prekinjena kontinuiteta zasebnega podjetništva – mladi se le stežka odločajo za samostojno pot - pomanjkanje finančnih sredstev za investicijska vlaganja - nepovezanost podjetij z raziskovalno – razvojnimi institucijami - nesposobnost občine tržiti gospodarstvo - birokracija
<p>turizem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bogata kulturna dediščina in zanimivosti (kalvarija/kapelice do sv. Roka, muzej baroka—edini v Sloveniji, v občini več kot 200 objektov, ki spadajo med kulturno dediščino) - ohranjeno naravno okolje, razgibana pokrajina - idealna pokrajina za jahalne poti - dostopnost – železniška povezava, kolesarska povezanost s turističnimi destinacijami - razpoložljivi kadri - ljudje, ki so pripravljeni sodelovati - zagotovljena oskrba s pitno vodo in ravnanje z odpadki 	<p>turizem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - premalo nastanitvenih kapacitet, gostinske ponudbe, slabo izkoriščen kulinarčni potencial - slabo izpostavljen in označen TIC, slaba označenost turističnih zanimivosti - premalo programov, ponudb, ki bi spodbudili obisk turistov (spremljajoča in povezana ponudba) - nepovezani ponudniki, premalo sodelovanja med ponudniki - premalo promocije - izboljšati oglaševanje skupno nastopanje in promoviranje, dostop do informacij, sodelovanje TIC na turističnih sejmih in velikih prireditvah v širši okolici, inovativni prijemi - ni povezovanja navzven - s sosednjimi občinami, turističnimi kraji - ni samoiniciativnosti pri ponudnikih za razvoj turistične ponudbe - premalo inovativnosti, želje biti drugačen od drugih, čeprav so možnosti, nezanimanje društev za projekte, ki so vezani na etnološko preteklost (pozornost le na tekočih dogajanjih, ustaljeni programi) - manjka gonilna sila v razvoju turizma, ki bi povezala ljudi, društva in jih spodbujala k sodelovanju - ni določenih ciljnih skupin - premalo aktivnosti na gospodarskem oddelku na občini

<p>kmetijstvo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobre naravne danosti za kmetijstvo (vinogradništvo, sadjarstvo, pridelava zelenjave) - tradicija podeželja/kmetovanja - že dokaj razvito kmetijstvo, ki ga je potrebno samo še nadgraditi - neonesnaženost - možnost ekološkega in trajnostnega kmetovanja - dobra opremljenost kmetov, zadruga, izobraževanja - velika možnost prodaje kmetijskih predelkov (zavodi, tržnica) - delež gozda – razvoj lesne industrije (oživljanje les. industrije) 	<p>kmetijstvo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - preveč razdrobljena kmetijska zemljišča in prevladujoče majhne kmetije (največ v rangi 2-5 ha) - nepovezanost kmetijskih pridelovalcev (zadruga) - nezainteresiranost mladih za kmetovanje - premajhna samooskrba - premalo tržno usmerjene kmetije - slaba okoljska ozaveščenost kmetov - uničevanje naravne raznolikosti in onesnaževanje okolja - zaraščanje težje dostopnih terenov - visoki nakloni, ki otežujejo strojno obdelavo - premalo informacij o pridelovalcih, prodajalcih domačih izdelkov - kmetje vidijo samo subvencije
<p>infrastruktura, okolje in prostor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvita osnovna infrastruktura - razvejano cestno omrežje (asfaltirane ceste do vsake hiše), dobra komunalna opremljenost (vodovod - zagotovljena oskrba z ustrezno pitno vodo, kanalizacija, ravnanje z odpadki - odvoz odpadkov izpred doma) - dostopnost - bližina avtoceste, železniška in cestna povezava - urejene kolesarske poti - dovolj brezplačnih parkirišč v središču in večjih krajih občine 	<p>infrastruktura, okolje in prostor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - draga infrastruktura - razpršenost in velike razdalje med objekti oz. naselji - dostopnost - slaba oz. prepočasna povezava s Celjem, Mariborom, Ljubljano - velika prometna obremenitev (tranzit) - ni obvozne ceste skozi naselje Šmarje, križišče Mestinje - premajhna odgovornost za čisto okolje
<p>PRILOŽNOSTI</p>	<p>NEVARNOSTI/TVEGANJA</p>
<p>znanje in kadri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podjetniški inkubator - medgeneracijski center (prenos znanja starejši – mladi, povezovanje generacij) - mladinski center – aktivacija mladih - spodbude za start-up podjetja - spodbude za samozaposlitve - prostovoljstvo - motivirati mlade da ostanejo in imajo radi občino - precej praznih prostorov, ki bi se lahko izkoristili za izvajanje programov izobraževanja - medobčinsko sodelovanje (primeri dobrih praks) - povezovanje društev, klubov za bolj skoncentrirano delovanje na področju mladih, kamor lahko pristopijo vsi ne glede na znanje 	<p>znanje in kadri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomanjkanje informacij in sredstev za zagon projektov - nezainteresiranost posameznikov - prepočasno prepoznavanje priložnosti za nove oblike delovanja (mladi, dediščina) - pomanjkanje denarnih sredstev za zagotavljanje zelenih vsebin
<p>skrb za ljudi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - medgeneracijski center - oskrbovana stanovanja - možnost širitve storitve pomoč na domu - povezovanje deležnikov - popestritev programov v domu upokoencev 	<p>skrb za ljudi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predstavitev institucij v večja mesta – centralizacija, slabša dostopnost - staranje lokalnega prebivalstva

<p>kultura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - delati na prepoznavnosti širše v regiji in državi - potenciali materialne in nematerialne dediščine za večjo konkurenčnost - razvoj kulturnega turizma - obujanje kulturne dediščine - spodbujanje običajev, prireditev in znanja s področja baroka - povezava naše kulturne dediščine in kulinarike - spodbujanje aktivnosti na vinskih cestah - vzpostavitev tematskih poti (peš do kmečkega turizma, do kmeta, do človeka, ki zna staro obrt) - kulturni dom mora slediti cilju, da postane center kulture za območje Obsotelja in Kozjanskega in še širše (dobri prostorski pogoji, tehnična opremljenost) - povezovanje, mreženje, pridobivanje še več izkušenj - koriščenje EU sredstev 	<p>kultura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - upad interesa za obisk kulturnih prireditev - vpliv novih medijev - nezadostna lastna finančna sredstva za postavitve in vzdrževanje osnovne infrastrukture - neuspeh pri EU razpisih - pomanjkanje sredstev za nove oblike - nezainteresiranost deležnikov
<p>šport:</p> <ul style="list-style-type: none"> - povezovanje športnih aktivnosti z drugimi področji – priložnosti za povezovanje lokalne skupnosti in informiranost - uspešni mladi športniki - ureditev okolice Jelšingrada (turizem, kultura, šport) - razširitev obstoječega rekreativnega centra razširiti – bazen, trim steza, urejena parkirišča, igrišče za odbojko, atletska steza - spodbujanje večje uporabe športne infrastrukture 	<p>šport:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomanjkanje sredstev za vzdrževanje objektov
<p>gospodarstvo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inovativnost, drznost, upati si predvsem mladi - boljše povezovanje med podjetniki - novi inovativni proizvodi, bližina meje - ustvarjanje novih delovnih mest (samozaposlovanje, obuditev starih obrti, poklicev,...) - javni razpisi s finančnimi sredstvi za podjetja na ravni države - lesno – predelovalna dejavnost glede na gozdnatost občine 	<p>gospodarstvo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - propad podjetij - nesposobnost za prilagajanje razmeram na trgu (nekonkurenčnost)
<p>turizem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pretok turistov skozi Šmarje - povezovanje navzven - v oddaljenosti 40 km je več uveljavljenih turističnih centrov (Rogaška Slatina, Podčetrtek,...) - do večjega obiska z zanimivo povezavo ponudbo kraja, izboljšati informiranost turistov o občini Šmarje pri Jelšah v sosednjih občinah - razvoj specializiranih turističnih produktov oz. oblikovanje inovativnih turističnih produktov z atraktivno in drugačno promocijo (romarski, kolesarski, vinarski, izletniški, konjeniški, zeleni,... turizem) - biti drugačen od sosednjih občin 	<p>turizem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pasivnost v okolju - prevelika želja po takojšnjem velikem zaslužku, nečakanost oziroma prevelika pričakovanja - preveč vase zagledana bližnja zdravilišča

<ul style="list-style-type: none"> - dopolnilne dejavnosti na kmetijah - nova delovna mesta za ljudi na podeželju - ustanovitev zavoda za turizem, šport in mladino 	
<p>kmetijstvo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah: povezava turizem – kmetijstvo - ponovna oživitev sadjarstva s starimi avtohtonimi sortami - možnost ekološke pridelave zaradi neonesnaženosti okolja - samooskrba z zdravo hrano za celotno občino - prodaja kmetijskih pridelkov in proizvodov: v šole, vrtce, sejmi/tržnice za prodajo pridelkov, kruha, sladic - pridobitev namakalnih sistemov - možnost pridobivanja finančnih sredstev 	<p>kmetijstvo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odvisnost od kemije in narave (vreme) - nekonkurenčnost kmetij
<p>infrastruktura, okolje in prostor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sodelovanje na razpisih EU za sofinanciranje gradnje infrastrukture - relativno poceni gradbene parcele in dobra komunalna ureditev - spodbujanje večje uporabe javnega potniškega prometa - spodbujati zero waste dejavnosti pri občanih, zgolj ločevanje odpadkov ni dovolj 	<p>infrastruktura, okolje in prostor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - privatizacija vodnih virov - pomanjkanje finančnih sredstev za infrastrukturne projekte